

Anti-Emperyalist ve Anti-Oligarşik Mücadelede

KURTULUŞ CEPHESİ

Zafer Bizim Olacaktır!

<http://www.kurtuluscephesi.com>

YIL: 20 SAYI: 111 Eylül-Ekim 2009

Kürtler resmen Allah'ın kulu

ARTIK
CAMLERDE
KURTCE YAZI
YERLECEK

Taraf

Açılım... Açılım... Açılım

“Kürt Açılımı”ndan...
“Demokratik Açılım”a

Ulusal Sorunda
Konumlar ve Tutumlar

“Ayrılmayı Düşünmek”,
Referandum ve Ezber

Che Guevara

Serdar Soyergin
Faruk Açil, Levent Ertümer, Ziya Erdönmez

Anadilde Eğitim ve
Anadili Eğitimi

Üç Çocuklu
Ekonomi-Politika!

Manipülasyon ve
Dezenformasyon
[“Yalan söyleyin, mutlaka inanan çıkacaktır.” (Göbels)]

- A. Gül'ün "tarihsel fırsat" sözleriyle başlayan, "Kürt açılımı" halini alan ve daha sonra "demokratik açılım"a dönüşen ve "Ermeni açılımı"yla genişleyen "açılımlar" üzerine bir değerlendirme. 3 AÇILIM...
AÇILIM...
AÇILIM...
- "Kürt açılımı"ndan "demokratik açılım"a dönüşen söylemlerin ardına gizlenen Amerikan emperyalizminin Irak yenilgisi ve Irak'tan çekilmesi bağlantısı üzerine bir irdeleme. 12 "KÜRT AÇILIMI"NDAN
"DEMOKRATİK
AÇILIM"A
- Proletaryanın sınıfsal bakış açısı temelinde, Kürt ulusal sorununun, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı temelinde bir irdelenmesi. 16 ULUSAL SORUNDA
KONUMLAR VE
TUTUMLAR
- Ulusal sorunların "pratik çözümler" olarak "self-determinasyon hakkı" ve marksist-leninist ulusların kaderlerini tayin hakkı üzerine. 21 "AYRILMAYI DÜŞÜNMEK",
REFERANDUM VE
EZBER
- 8 Ekim 1968/Bolivya 26 CHE
GUEVARA
- Anılan, mücadelelerimizde yaşamaya devam edecektir. 27 SERDAR SOYERGİN
FARUK AÇIL
LEVENT ERTÜMER
ZİYA DÖNMEZ
- Kürt ulusal sorununa "pratik" çözümler arayışlarında "açılım" konusu yapılmaya çalışılan anadili eğitimi ile anadilde eğitim üzerine bir irdeleme. 29 ANADİLDE
EĞİTİM VE
ANADİLİ EĞİTİMİ
- Tayyip Erdoğan'ın "üç çocuk yapın" buyruğunun ekonomik "yarar" üzerine kısa bir anımsatma. 33 ÜÇ ÇOCUKLU
EKONOMİ-POLİTİKA!
- Bilgilerin çarpıtılmasına dayandırılan, kamuoyunu koşullandırmayı amaçlayan iki manipülasyon örneği üzerine bir irdeleme 35 MANİPÜLASYON VE
DEZENFORMASYON

KURTULUŞ CEPHESİ
SORUMLU (Vi.S.d.P) : Sezai Görür
Yazışma Adresi:
Postfach 1414
55504 Bad Kreuznach / Deutschland

<http://www.kurtuluscephesi.com>
<http://www.kurtuluscephesi.org>
<http://www.kurtuluscephesi.net>
<http://www.kurtuluscephesi.de>
E-Posta Adresi:
kurcephe@kurtuluscephesi.org

Açılım... Açılım... Açılım

Kürt açılımı, Ermeni açılımı, Kıbrıs açılımı, Suriye açılımı, Demokratik açılım...

Son aylarda bolca ve sıkça duyulan bu “açılımlar”a ilişkin tartışmaları az çok izleyen herkesin görebildiği gibi, Tayyip Erdoğan ve mehteran takımının “açılımlar”ı ve bunun karşısında CHP, MHP gibi “parlamentoda temsil edilen muhalefet partileri”nin tutumu (ki bu tutum, “muhalefet açılıma karşı çıkıyor” şablonu içinde AKP yandaşı “liberaller” tarafından daha baştan belirlenmiştir), “açılımın muhatapları”nın tutumu (örneğin “Kürt açılımı”nda DTP, PKK ve A. Öcalan; Ermeni açılımında Ermenistan ve Ermeni hükümeti, Kıbrıs açılımında Yunanistan ve Güney Rum yönetimi gibi) daha “açılım” açılmadan önce bellidir.

Kürt, Kıbrıs ve Ermeni açılımını (“üçlü” açılım) solcu, eski-solcu, liberal, neo-liberal ya da sol-liberal olarak sıfatlandırılan ya da kendisini öyle sıfatlayan küçük-burjuva aydınlar (!), “insani”, “tarihsel”, “demokratik”, “AB projesi” vb. gerekçelerle desteklerken; “ulusalcı”, “milliyetçi” aydınlar (!), “anti-empyralist”, “anti-globalist”, “ulus-devlet”, “üniter devlet”, “Amerikan planı” vb. gerekçelerle bu “üçlü” açılıma karşı çıkarlar.

Burada tek tek, hangi kesimin, hangi çıkar grubunun, hangi “aydın” bireyin, hangi siyasal partinin, hangi “sivil toplum kuruluşu”nun nasıl bir tutum aldığını ve bu tutumunu neye dayandığını özetlemek bile, neredeyse olanaksızdır. Ancak genel hava içinde, “açılım yanlıları” ile “açılım karşıtları” şeklinde ikiye ayrıldığını, yani kutuplaştığını söylemek pek yanlış olmayacaktır.

Bu kutuplaşma içinde, AKP yandaşı

medya ile “tarafsız” medya, “açılım yanlıları”nı insani, demokratik vb. söylemlerle “iyi niyetliler” olarak sunarken, “açılım karşıtları”nı statükocu, çağdışı, dünyadaki gelişmeleri görmeyen, “çözumsuzlüğü çözüm olarak gören”ler olarak sunar. Öyle ya da böyle, şu ya da bu gerekçe...

Hangi kesim ve hangi gerekçe alınırsa alınsın, her durumda, “yanlılar” ile “karşıtlar”, “açılımlara”, yani olgulara nerede durup baktıklarına göre tutum belirlemektedirler.

Evet, *bu nereden dünyaya bakıldığı sorunudur.*

Amiyane deyişlerle, keseden ya da cüzdandan, kalpten ya da yürekten, insanlı ya da hümanist, ulusalcı ya da milliyetçi, demokratik ya da çoğulcu, kim ve hangi kesim olursa olsun, her durumda olguları *nasıl tahlil ettiklerine ve nasıl değerlendirdiklerine* (yorumladıklarına) bağlı olarak bir tutum sergilerler. Dolayısıyla, “*tahlil yöntemi*” ve “*yorumlama tarzı*”, bu kesimlerin *dünya görüşünü* ifade eder ve bu dünya görüşüne göre şekillenir.

Dünya görüşü ise, şu ya da bu bireyin, şu ya da bu felsefi akımın ya da “ekolün” yandaşı olup olmamasından çok, *nesnel* olarak, yani kendisinin *maddi varlık koşullarının* belirlediği sosyo-ekonomik *konumuna* ve bu konumun gerektirdiği, zorunlu kıldığı *ilişkilere ve çıkarlara* göre belirlenir.*

* Bu genel tabloyu Marks şöyle tanımlar:

“Araştırmaların, devlet biçimleri kadar hukuki ilişkilerin de ne kendilerinden, ne de iddia edildiği gibi insan zihninin genel evriminden aşamayacağı, tam

Bu ilişkiler ve çıkarlar, sözcüğün mark-sist ve toplumsal anlamında *sınıfsal* ilişkiler ve *sınıfsal* çıkarlardır. Bir başka ifadeyle, insanların dünya görüşü, bilincinde olsunlar ya da olmasınlar, *sınıfsal* niteliktedir ve her dünya görüşü *belli bir sınıfa* ve bu *sınıfın çıkarına* denk düşer.

“Ulusal”, “global” ya da “enternasyonal” adı verilen her türlü görüş, bu sınıfsal temelle göre belirlenmiş *genellemelerden* ibarettir.

“Kürtlerin çıkarları” denildiğinde, tek tek Kürtlerin çıkarlarından değil, genel bir çıkar-dan, “Kürtler” ya da “Kürt” sözcüklerinin içerdiği bireyler topluluğunun genel çıkarından söz edilmiş olunur. Aynı şekilde Ermeni ya da Ermenistan, Kıbrıs ya da Kıbrıslılar aynı şekilde çıkarların genelleştirilmiş birliğini temsil eden sözcüklerdir.

“Açılım” konusunda en önemli olgu, her durumda değişik ulusların ya da ulusal toplulukların içinde yer aldığı ilişkilidir. Bu nedenle “ulus” ya da “ulusal çıkar” kavramlarının/sözlerinin sınıfsal içeriği kavranmadan, olgulardaki ulusların çıkarlarını ve konularını anlayabilmek de olanaksızdır.

Ulus, her şeyden önce kapitalizmin gelişimiyle birlikte gelişen, kapitalist üretim ilişkilerinin egemen sınıfı burjuvaziyle birlikte ortaya çıkmış bir kavramdır ve feodalizme karşı mücadele döneminde burjuvazinin *özel-sınıfsal çıkarının* “toplumun genel çıkarı” olarak sunulmasının bir ifadesidir. Burjuvazi, yani kapitalizmin egemen sınıfı, kendi özel çıkarını, sınıf çıkarını, toplumun genel

tersine, bu ilişkilerin köklerinin, Hegel’in 18. yüzyıl İngiliz ve Fransız düşünürlerinin örneğine uyarak “sivil toplum” adı altında topladığı maddi varlık koşullarında buldukları, ve sivil toplumun anatomisinin de, ekonomi politiğin içinde aranması gerektiği sonucuna ulaştı. ... Ulaşmış olduğum ve bir kez ulaşıldıktan sonra incelemelerime kılavuzluk etmiş olan genel sonuç, kısaca şöyle formüle edilebilir: Varlıklarının toplumsal üretiminde, insanlar, aralarında, zorunlu, kendi iradelerine bağlı olmayan belirli ilişkiler kurarlar; bu üretim ilişkileri, onların maddi üretici güçlerinin belirli bir gelişme derecesine tekabül eder. Bu üretim ilişkilerinin tümü, toplumun iktisadi yapısını, belirli toplumsal bilinç şekillerine tekabül eden bir hukuki ve siyasal üstyapının üzerinde yükseldiği somut temeli oluşturur. Maddi hayatın üretim tarzı, genel olarak toplumsal, siyasal ve entelektüel hayat sürecini koşullandırır. İnsanların varlığını belirleyen şey, bilinçleri değildir; tam tersine, onların bilincini belirleyen, toplumsal varlıklarıdır.” (*Ekonomi Politiğin Eleştirisine Katkı*, Önsöz.)

çıkarı olarak sunarken, aynı zamanda toplumun tüm kesimlerini bu “genel çıkar” çevresinde bir araya getirir. Belli topraklar üzerinde yaşayan tüm insanların oluşturduğu toplumun, böylesine genel ve ortak çıkar etrafında bir araya gelmesi, birleşmesi, ulusun oluşması, *ulusal birliğin* sağlanması demektir.

Bu nedenle, ulus, ulusal birlik ya da ideolojik ifadesiyle “ulusalcılık/milliyetçilik”, her durumda burjuvazinin sınıfsal çıkarının toplumun genel ve ortak çıkarı olarak sunulmasının ifadesidir. Doğal olarak, bir sınıfın (burjuvazinin) özel çıkarının genel ve ortak çıkar olarak sunulması, aynı zamanda toplumun tüm kesimlerinin, yani *diğer* sınıflarının ve tabakalarının çıkarlarının da kısmen bu genel ve ortak çıkar içinde ifade edilmesi, bu çıkarların kısmen karşılanması demektir.*

İşte burjuva ideolojisi, özel olarak “milli/ulusal” ideoloji, burjuvazinin sınıfsal çıkarını temel alan ve merkeze yerleştiren, bu temelde diğer toplumsal sınıfların çıkarlarını belli ölçülerde ifade edildiği ve karşılan-

* Marks-Engels, bu durumu marksizmin oluşum yıllarında şöyle tanımlarlar:

“Gerçekten, kendisinden önce egemen olan sınıfın yerini alan her yeni sınıf, kendi amaçlarına ulaşmak için de olsa, kendi çıkarını, toplumun bütün üyelerinin ortak çıkarı olarak göstermek zorundadır, ya da şeyleri fikir planında açıklamak istersek: bu sınıf, kendi düşüncelerine evrensellik biçimi vermek ve onları, tek mantıklı, evrensel olarak geçerli düşünceler olarak göstermek zorundadır. Bir sınıfa karşı çıkması yüzünden, sırf bu yüzden devrimci sınıf, kendisini, bir sınıf olarak değil de, hemen bütün toplumun temsilcisi olarak sunar, tek egemen sınıfın karşısında toplumun tüm kitlesi olarak görünür. Bu, onun için olanaklıdır, çünkü başlangıçta, onun çıkan gerçekten de egemen olmayan bütün öteki sınıfların ortak çıkarlarına hâlâ sıkı sıkıya bağlıdır, ve çünkü, eski koşulların baskısı altında bu çıkar, henüz özel bir sınıfın özel çıkarı olarak gelişmemiştir. Bu yüzden, bu sınıfın zaferi, kendileri egemenliğe ulaşamayan öteki sınıfların pek çok bireyi için de yararlıdır; ancak, bu bireyleri egemen sınıfa çıkabilecek duruma getirdiği ölçüde, yalnız bu ölçüde yararlıdır. Fransız burjuvazisi, aristokrasinin egemenliğini devirdiği zaman, bununla, birçok proletare de, proletaryadan daha yükseğe çıkma olanağını verdi, ama yalnız şu anlamda ki, onların kendileri de burjuva oldular. Her yeni sınıf, demek ki, kendi egemenliğini daha önce egemen olan sınıftan ancak daha geniş bir temel üzerine oturtur, ama karşılığında bundan böyle egemen olan sınıfla egemen olmayan sınıflar arasındaki karşıtlık, sonradan hem derinliğine ve hem keskinliğine büyümekten başka bir şey yapamaz.” (*Alman İdeolojisi*)

dığı (ya da karşılanacağı) bir bütünlük oluşturur.

“Ulus” kavramı ya da “ulusal çıkar”, böylesine egemen sınıfın (burjuvazinin) özel çıkarının toplumun genel ve ortak çıkarı olarak sunulmasının bir ifadesi olduğu gibi, “siyasal kitle partileri” de, yalın biçimde belli bir sınıfın çıkarlarını temsil etmekten çok, “herkesin” çıkarlarını temsil ediyor olarak siyasette yer alırlar. Kimilerinin “merkez partileri” adını verdikleri bu genel ve ortak çıkarları temsil eden partiler, gerçekte asıl olarak özel çıkarını genel ve ortak çıkar olarak *sunmayı başaran* sınıfın çıkarlarını temsil ederler. Bir başka yönden ifade edersek, belli bir sınıfın ya da tabakanın çıkarlarını savunmak ve gerçekleştirmek amacıyla kurulan her siyasi parti, bu özel çıkarı ne ölçüde genel çıkar olarak sunabilirse, o ölçüde “kitle partisi” haline gelir.

İşte bu nedenle, şu ya da bu siyasi partinin yahut şu ya da bu biçimde sunulan bir “ulusal çıkar”ın, gerçekte hangi kesimin ya da sınıfın özel çıkarının genelleştirilmiş ifadesi olduğunu saptamak zorunludur. Ve bu saptama, aynı zamanda gelişen siyasal, ekonomik, toplumsal, ulusal vb. olaylar karşısında ve olayların içindeki kesimlerin takındıkları tutumun nedenlerini ve temsil ettiği çıkarları saptamak açısından da önemlidir. Bu saptanabildiği oranda, her kesim, her sınıf, her tabaka, her meslek grubu, kendilerine sunulan genel çıkarın *ne ölçüde kendi çıkarını içerdığını* anlayabilir. Daha doğrusu, bir kesimin ya da bir sınıfın (bir siyasi parti aracılığıyla da olabilir, bir ideoloji aracılığıyla da olabilir) özel sınıfsal bir çıkarının genel ve ortak bir çıkar olarak sunulmasında, kendi özel çıkarının nasıl, ne ölçüde ve neden yer aldığına anlaşılması, aynı zamanda bu çıkarın diğer (egemen) özel çıkar tarafından nasıl ve neden kullanıldığının da anlaşılmasını sağlar.

Örneğin AKP'nin “Ermeni açılımı” ele alındığında, tartışmasız (ama “tartışılan”) bir gerçek, bu açılımın doğrudan emperyalizmin, özel olarak da Amerikan emperyalizminin “planlarına” göre yapıldığıdır. Yani genel olarak emperyalist ülkelerin, özel olarak da Amerikan emperyalizminin özel çıkarlarının gerçekleştirilmesini amaçlar. Bütün sorun bu özel çıkarın, “ tarafların”, yani Ermenistan ve Türkiye'nin özel çıkarlarını da içeren genel bir çıkar *olarak nasıl* biçimlendi-

rilip sunulacağıdır. İster dünya enerji kaynaklarının denetimi açısından ele alınsın, ister emperyalizmin Ortadoğu'daki çıkarları açısından ele alınsın, her durumda “Ermeni açılımı”, emperyalizmin bölgedeki çıkarlarını gerçekleştirmek için, olası ve varolan müttefiklerinin çatışmalarının sona erdirilmesi demektir. Ermenistan ile Türkiye arasındaki “ulusal çatışma”, açıktır ki, Kafkas bölgesinde Sovyetler Birliği'nden günümüze kadar emperyalizmin kesin denetime sahip olamamasında önemli bir yere sahiptir. Bu çatışma nedeniyle bölgedeki ülkeler üzerinde, özel olarak da Ermenistan üzerinde kesin bir egemenlik kuramayan emperyalizm, Türkiye'nin “Ermeni açılımı”yla, Ermenistan'ın “özel çıkarını”, yani “ulusal” taleplerini *kısmen* karşılayacağı görünümü ve söylemi altında “bölgesel çıkarlar” adına (ya da Tayyip Erdoğan ve mehteran takımının çok sevdiği ifadeyle “win-win”le) çatışmayı sona erdirerek, egemenliğini kesinleştirmek istemektedir.

Emperyalizmin böyle bir “açılım” sonrasında ortaya çıkacağı varsayılan “çözüm”le birlikte Kafkas bölgesinde ne kadar güçleneceği her türlü tartışmanın dışındadır. Bunun, Amerikan emperyalizminin Rusya üzerindeki baskısını yoğunlaştırması ve enerji kaynaklarının ve taşıma yollarının denetimini mutlak biçimde ele geçirmesi açısından yeri ve önemi de her türlü tartışmanın dışındadır.

Neo-liberal ya da sol-liberal ve hatta Ermeni soykınımla Ermenilerin yaşadığı “büyük trajedi”ye “insani” açıdan karşı çıkan herhangi bir “aydın” “ezberden” şöyle söyleyecektir:

“Ne olmuş yani! Elbette, Amerika böyle bir “barış projesi”ni ortaya atarken, bunu Türklerin ve Ermenilerin kara kaşı, kara gözü için yapacak değil ya! Elbette Amerika'nın bundan çıkarı olacak, ne olmuş yani!” Ve ekleyecektir, “Böyle olsa da, Türkler ve Ermeniler arasındaki düşmanlığın sona erdirilmesi gerekli değil mi? Onlarca yıldır iki tarafın düşman olmasından kim kazançlı çıktı? Oysa iki taraf anlaşsa, sınırlar açılsa, karşılıklı ticaret gelişse, Azerbaycan-Gürcistan-Ceyhan gibi uzun ve uzun olduğu için pahalı olan petrol ve doğal gaz boruları Ermenistan üzerinden geçirilse, bundan kim zararlı çıkar ki!”

Görüldüğü gibi, emperyalizmin, özel ola-

rak da Amerikan emperyalizminin çıkarları baştan kabul edilirken, aynı zamanda bu çıkarın gerçekleştirilmesiyle birlikte Ermenistan'ın ve Türkiye'nin de bundan çıkar sağlayacakları söylenmektedir. Yani emperyalizmin özel çıkar, Ermenistan ve Türkiye'nin özel çıkarlarıyla harmanlanarak *genel çıkar* haline getirilmektedir. Bu "genel ve ortak" çıkar da, alışlagelen "piyasa" kurallarına uygun olarak, yani şirketlerde hisse oranına göre kârdan pay alınması kuralına göre paylaşılmaktadır. Doğal olarak en büyük "hissedar" Amerika olduğu için, en büyük payı da o alacaktır. Ermenistan, bu hisse dağılımında "küçük ortak" olduğu için en küçük payı alırken, Türkiye'de kendi boyu kadar pay alacaktır.

İşte hakkaniyetli çözümün adilane paylaşımı!

Ancak buraya kadar çıkarlar ve kazanımların paylaşımı anlaşılıyor olsa da, Ermenistan ve Türkiye'nin "küçük hissedar" olarak yer aldıkları emperyalizmin "genel çıkar" sunumundaki "küçük hissedarlar"ın "ulusal çıkarları"nın (Ermenistan ve Türkiye tanımlarıyla devlet biçiminde sunulan, gerçekte ise Ermeni ve Türk ulusunun çıkarları anlamına gelen) hangi özel çıkarı temsil ettiği henüz açıklık kazanmamıştır.

"Türk ulusu" (aynı şekilde "Ermeni ulusu"), yukarıda ifade ettiğimiz gibi, "ulus" kavramının içerdiği sınıfsal bir temele sahiptir. "Türk ulusunun çıkarı" (ya da "Ermeni ulusunun çıkarı"), bizim adına oligarşi dediğimiz, baştan emperyalizmin işbirlikçisi olarak ortaya çıkmış yerli burjuvazinin (sanayi ve ticaret burjuvazisinin) toprak sahipleriyle oluşturmuş olduğu egemen sınıf ittifakının "özel çıkar"ının genel çıkar olarak sunulmuş ifadesidir. Tıpkı emperyalizmin "Ermeni açılımı"ndaki *sunumu* gibi, bu "özel çıkar", Türkiye toplumunun genel çıkarı gibi *sunulmak* durumundadır. Bu yapılabildiği ölçüde, özel çıkar, genel çıkar adına gerçekleştirilmiş olacaktır. Ve öyle sunulmalı ve toplum tarafından öyle kabul edilmelidir ki, sonuçta toplumun çoğunluğu, tıpkı neoliberal, sol-liberal tipler gibi, "ne olmuş yani!"yle başlayan yanıtlar vererek bu genel çıkarı savunabilmelidir.

AKP yandaşı medya ve neo/sol liberallerin sunumuna göre, Ermenistan'la olan sorunların "çözümü" için sınır kapısının açılması "herkesin çıkarıdır"!

Ermenistan'la sınır olan illerin çıkarıdır, çünkü sınırın açılmasıyla birlikte "bavul ticareti" ve "sınır ticareti" gelişecek, esnafın yüzü gülecek, kamyonculara iş çıkacak, tüccar daha fazla mal satabilecektir!

Sınırın açılması Ermenilerin çıkarıdır, çünkü bu yolla işsiz Ermeniler Türkiye'de iş bulabilecek, Ermeni köylüsü ürünlerini satacak, Ermeni tüccarı ticaret yaparak zenginleşecektir!

Türkiye'deki "herkesin" çıkarıdır, çünkü Ermenistan'la "dostluk" aynı zamanda Azerbaycan petrol ve doğal gazının Avrupa'ya aktarılması için en kısa yol açılmış olacak, Nabuko projesi daha ucuza mal edilecek ve boru hattı sayesinde Türkiye "çok" kazanacaktır! Turgut Özal döneminin ünlü sözüyle, bu boru hattından elde edilen gelir de, Türkiye insanına, "yol, su, köprü, kanalizasyon" olarak geri dönecektir! (Bu türden "özel çıkar"ın ulusal "genel çıkar" olarak sunulmasının pek çok örneği verilebilir.)

Ancak yine de AKP ile CHP-MHP arasında (tüm "açılım"larda olduğu gibi) "Ermeni açılımı" konusunda uzlaşmaya varılmamıştır. AKP'nin "Türkiye'nin çıkarına" dediği her şey, CHP ve MHP tarafından "Türkiye'nin ulusal çıkarına aykırı" olarak kabul edilmektedir. Yani genel sunumdaki "genel çıkar"da ifadesini bulan "özel çıkar", CHP ve MHP tarafından "çıkara" olarak kabul edilmemektedir.

CHP ve MHP'ye göre, Türkiye'nin "çıkarı", "dost, kardeş ve akraba Azerbaycan"la birlikte olmaktır. (CHP, MHP'den farklı olarak, Azerbaycan "kardeşliği"nin yanında Ermenistan "dostluğu"nun da "ulusal çıkara" uygun olduğunu söylemekle birlikte, Azerbaycan'a rağmen Ermenistan "dostluğu"yla ortaya çıkacak olan "çıkara"ı tek başına kabul etmemektedir.)

Ne söylenirse söylenir, nasıl karşı çıkılırsa çıkılsın, nasıl savunulursa savunulsun, her durumda AKP, CHP ve MHP'nin parti olarak temsil ettikleri sınıfların ve kesimlerin kimler olduğu ve bunların "çıkarı"nın ne olduğu bilinmediği sürece, bu siyasal tartışmada neyin ne olduğunun anlaşılması olanaksızdır.

MHP, açık biçimde, 1991'de Sovyetler Birliği'nin dağıtılmışlığıyla birlikte ortaya çıkan "Türki cumhuriyetler" *pazarına* yönelmiş küçük ve orta sermaye kesiminin siya-

sal temsilcisidir. Diğer bir ifadeyle, oligarşi dışında yer alan, tekelleşmemiş burjuvazinin “Türki cumhuriyetler” pazarındaki çıkarlarının temsilcisidir. Milliyetçi/şovenist, pantürkist söylemi, böyle bir çıkarı temsil etmesi için uygun bir ideolojik zemin teşkil etmiştir.

Özellikle Şubat 1994 ekonomik kriziyle birlikte, oligarşi ile oligarşi dışındaki sömürücü sınıflar (tekelleşmemiş Anadolu burjuvazisi) arasındaki çelişkinin keskinleşmesi ve oligarşi ile bu sınıflar arasında 12 Eylül döneminde oluşturulmuş olan “*consensus*”-un bozulması karşısında emperyalizm-oligarşi ikilisinin bulunduğu formül, oligarşi dışındaki sömürücü sınıfların bir bölümünü “dış ticarete” ve “dış pazarlara” yöneltmek olmuştur. İşte bu durumda, MHP, “Türki cumhuriyetler” pazarına yönelen kesimin siyasal temsilcisi olarak öne geçerken, MSP-RP (ya da bugünkü haliyle SP ve AKP) “islam ülkeleri” pazarına yönelen kesimin temsilcisi olmuştur.

Zaman içinde “Türki cumhuriyetleri seferi” büyük ölçüde başarısızlığa uğramış (Çalık grubunun Türkmenistan’daki “başarı”, Fettullahçıların bu ülkelerdeki “okulları” dışında), buraya yönelmiş olan sermaye kesimleri büyük bir hüsrana içinde ülkeye geri dönmüşlerdir. Ama “islam ülkeleri” pazarına yönelen kesim, daha şanslı olmuş ve yeni finansal kaynaklarla daha da güçlenmiştir.

Şimdi yeni bir dünya ekonomik bunalımı koşullarında, “islami sermaye” denilen kesim pek çok pazarını yitirmiştir. Özellikle *tefecî-tüccar sermayesi* (“islami sermaye”), bu *pazar yitirmesi* karşısında kendi siyasal partisinden, yani AKP’den kendisine yeni pazarlar bulmasını talep etmiştir. İşte AKP’nin “Ermeni açılımı”nın arkasında yatan “özel çıkar”, bu tefecî-tüccar sermayesinin dünya ekonomik bunalımı koşullarında ihracatta meydana gelen büyük düşüşlerde ifadesini bulan *pazar kaybını* belli ölçülerde telafi etmeyi ifade eder.

Bu tefecî-tüccar sermayesi için Azerbaycan pazarı önemsenmeyecek kadar küçük bir pazardır. MHP’nin temsil ettiği orta sermaye açısından, Azerbaycan pazarının (belli bir süre için olsa da) yitirilmesi yaşamsal nitelikteyken, AKP’nin temsil ettiği “islami sermaye” açısından önemsizdir. Bu da “Ermeni açılımı” karşısında iki partinin karşı-

lığının maddi ve sınıfsal temelini oluşturur. (Nahçıvan-Azerbaycan hattındaki “mafya” ilişkileri ve “kara para” ticareti de MHP’nin tavrında etkin bir unsurdur.)

Böylece emperyalizmin çıkarını ifade eden “Ermeni açılımı”, AKP açısından belli bir “özel çıkar”ı kapsarken, MHP açısından ters yönde bir “çıkar”ı temsil etmektedir. AKP, kendi “yandaşları”na* çıkar sağlayabildiği ölçüde gücünü sürdüreceği için de, MHP’nin siyasal parti olarak çıkarına ters düşmektedir.

AKP’nin “Ermeni açılımı”nın arka planında yer alan bu sınıfsal çıkarlar, ne denli emperyalizmin çıkarıyla birleştirilerek “genel çıkar” olarak sunulsa da, somutta Türkiye halkının sınırlı bir kesimini ilgilendirmektedir. Dolayısıyla “Ermeni açılımı”nın gerçekleştirilmesi için gerekli olan “kamuoyu”nun oluşturulması için *Ararat-Ağrı* söylemi devreye sokulmaktadır.

Bu Ararat-Ağrı söyleminin asıl savunucuları, kendi halinde, ideolojisiz ve kendisini hümanist ve demokrat kabul eden küçük-burjuva aydınlarıdır. Çok küçük bir azınlık dışında bu ideolojisiz-tarafsız aydınların “Ermeni açılımı”ndan doğrudan maddi bir çıkarları yoktur. Bu nedenle de “kamuoyu”nun oluşturulmasında “tarafsız” bir hakem konumunda etkin unsurlar olarak devreye sokulmaktadır.

Bu olgu, burjuvazinin özel çıkarının toplumun genel çıkarı olarak sunulmasında “*ideologların*” yerine getirdikleri işlevin bu tür *küçük-burjuva aydınları* tarafından yerine getirilmesidir, yani bunlar, *yanılsamalar üretildiklerinin* aracıdır.

Burada Ararat-Ağrı söylemiyle üretilen yanılsama, “Ermeni açılımı”nda çıkan olan sınıfların çıkarlarını gözden uzaklaştırarak, sorunu yalın bir “insancıl” soruna, yani Ermeni soykırımıyla ortaya çıkan “trajediye” dayandırmaktır. Ve bu kendisini ideolojisiz-tarafsız ve demokrat/hümanist sanan birey, ülkemizde kapitalizmin emperyalizmin çıkarlarına bağlı olarak yukardan aşağı, dış dinamiklerle geliştirilmesinin ürünü olarak gerçek bir ulusal burjuvazinin olmamasından kaynaklanan *burjuva ideolog*** eksikliğini

* Bu tanım doğru değildir. Asıl olan sınıftır, siyasal parti olarak AKP, tefecî-tüccar sermayesinin çıkarlarını gerçekleştirdiği süreç vardır. Ama günlük siyasette böyle kullanılmaktadır.

özgün biçimde gidermeye çalışır. Ama o, hem kendisinin ne olduğu konusunda, hem de yaptığı işte “iyiniyetli” ve “inanmış” bir kişidir. Bu nedenle de, “öyle olsa da, başka bir yığın çıkar işin içine girse de, Ermenilerin acılarını paylaşmanın ne sakıncası var?” diyerek konuşur. Ve ekler, “Ermeni-Türk dostluğundan kim zararlı çıkacaktır ki! Bundan insanlık kazanacaktır!”

Böylece, genel olarak emperyalizmin, özel olarak Türkiye’de AKP’nin temsil ettiği tefeci-tüccar sermayesinin çıkarlarına denk düşen bir “Ermeni açılımı”nda bu çıkarların Türkiye toplumunun “genel çıkarı” olarak sunulması için tüm “silahlar” savaş alanına sürülmektedir.

Şüphesiz Türkiye’deki bu “kamuoyu hazırlama” çalışmalarının Ermenistan’daki en büyük destekçisi Ermeni tüccarlarıdır, ticaret burjuvazisidir. Böylece Türkiye-Ermenistan “yakınlaşması”, Türkiye’deki tefeci-tüccar sermayesi ile Ermeni tüccar sermayesinin “kardeşliği”ne, çıkarlarının özdeşliğine dayanır. Ama ideolojik olarak “tüccar zihniyeti”nin “kârın kaynağı ticarettir” ve “ticaret evrensel kardeşlik bağı kurar” yanlısaması buna eşlik eder.*** Hz. Muhammet’in ticaret yapmasını “sünnet” olarak kabul eden bir “İslamcı” için bu yanlısama “Allahın emri”n-den başka bir şey değildir; *ümmetçilik* görünümünü altında *kozmpolitizm*dir.

Buraya kadar örnek olarak “Ermeni açılımı”nı ele alarak, bu “açılımlar”ın temelinde yatan sınıfsal çıkarların neler olduğunu göstermeye çalıştık. Burada şöyle bir soru kaçınılmaz olarak sorulacaktır: Tamam, her “açılım” belli sınıfsal çıkarlara denk düşmektedir, ama bu “açılım”ların halklar arasında dostluk ve kardeşlik bağlarını pekiştirmeyeceği söylenebilir mi? Böyle bir dostluk ve kardeşlik bağının kurulması proletaryanın sınıfsal çıkarlarıyla örtüşmez mi? Ulusal düşmanlığın hangi sınıfsal çıkarla olursa olsun ortadan kaldırılması iyi bir şey değil mi?

Böyle bir soru ne kadar doğalsa, bundan çıkartılabilecek sonuç da o kadar doğaldır:

** Burjuva ideologları, “burjuvazinin kendisi hakkında yanlısaların oluşumunu kendine başlıca geçim kaynağı haline getiren” aydınlarıdır. (Marks-Engels, *Alman İdeolojisi*)

*** Bu durum, temelde meta üretiminin değil, meta değişiminin, yani ticaretin esas alınmasıdır. Ticaretin “evrensel dili fiyat, cemaati paradır”.

Öyle ise, AKP’nin “açılımları” neden desteklenmesin!

Önce “ortak” noktanın altı çizilmelidir: *Bu “açılımlar”, kesinkes tüm halkların, tüm ulusal topluluğun ortak çıkarlarını temsil etmez. Tümünüyle özel bir kesimin, özel bir sınıfın çıkarlarını gerçekleştirilmeyi amaçlar. Bugün için bu özel çıkar, emperyalizm ve Türkiye’deki tefeci-tüccar sermayesi ittifakının çıkarıdır.*

Bu nedenle, soru şöyle ortaya konulmalıdır: Bu ittifakın (emperyalizm, özel olarak Amerikan emperyalizmi ile tefeci-tüccar sermayesi ittifakı) özel çıkarı, ne ölçüde halkların ya da ulusların genel çıkarıyla çakışır?

Genel olarak söylersek, ulusal burjuvazi ile halkın çıkarlarının ortaklaştığı tek durum, burjuvazinin feodalizme karşı mücadelesi durumudur. Bu mücadele sürecinde sanayi burjuvazisi ile ticaret burjuvazisi bir bütün olarak (ulusal burjuvazi olarak) feodalizmin tasfiyesi, kapitalizmin gelişimi ve ulusal birliğin sağlanması açısından ortak çıkarı temsil ederler. Tek başına ticaret burjuvazisi, ulusal değil, uluslararasıdır, dolayısıyla kozmpolitittir. Kendisi için “ulusal devlet”, sadece uluslararası ticareti kolaylaştıran bir araçtır ve kolaylaştırdığı sürece önem taşır. Sanayi burjuvazisi gibi “taşınmaz mal”a ve ücretli-emeğe gereksinmesi olmadığı için de, “toprak/vatan” sadece pazardan ibarettir. Hiç bir toprak, ticaret burjuvazisinin kök salmasını gerektiren bir madde değildir, çünkü onun kök salmaya gereksinmesi yoktur. Onun tek istediği şey, ticaret, daha fazla ticarettir. Bunun için ulusal devlet sınırları, tıpkı feodal dönemdeki yerel devletçikler gibi, ticaretini engellemediği sürece sadece harita üzerinde çizilmiş çizgilerden ibarettir. O, denizcilikte olduğu gibi, kendi çıkarına en uygun olan ülkenin bandırasını çekerek gemisini yürütür.

Türkiye somutunda olduğu gibi, ticaret burjuvazisi için, hangi ulusun sanayicisinin ürününü sattığının hiç bir önemi yoktur. Önemli olan metadır, meta değişimidir. Bir ulustan bir başka ulusa ihracat ne kadar kârlıysa, tüccar o ulusun vatandaşıdır, o ulusun metalarının satışından kâr elde eder. 19. yüzyılın “serbest ticaret” yandaşları gibi, ticaretle insanların kardeşleştiğine, geri bölgelere medeniyet getirdiğine inanır. Ama tarihte sadece ticaret yüzünden meydana gel-

miş o büyük savaşlar, yine tüccarların “kardeşliği”nin düşmanlığa nasıl kolayca dönüştüğüne kanıtlardır.

Marks’ın sözüyle, “Egemen bir duruma ulaştığında tüccar sermayesi her yerde bir yağma düzeninden yanadır, ve bu nedenle, eski ve yeni zamanlarda tüccar uluslar arasında gösterdiği gelişme, daima, yağmayla, korsanlıkla, köle hırsızlığı ile ve sömürgelelerin ele geçirilmesi ile doğrudan doğruya elele gitmiştir; Kartaca’da, Roma’da ve daha sonraları, Venedikliler, Portekizliler, Hollandalılar, vb arasında olduğu gibi.”*

Her ne kadar bunlar tarihsel kanıtlarsa da, yine de pragmatizmin egemen olduğu ve üstelik tarih bilincinin neredeyse tümüyle yok edildiği bir dönemde böylesi tarihsel kanıtlar ve tarihsel olaylar ikna edici değildir, ikna edici kanıtlar olarak kabul edilmezler. Böylesi dönemde, önemli olan “işbiricilik”tir (günlük dilde sıkça ifade edildiği gibi, “yiyorlar, ama iş de yapıyorlar”).

Kapitalizmin en temel sorunu aşırı-üretimdir. Sıkça yinelediğimiz gibi, kitlelerin sınırlı tüketimi karşısında kapitalist üretimin mutlak biçimde artmasıyla ortaya çıkan aşırı-üretim, tanımın kendisinde ifadesini bulduğu gibi, üretilen metallerin satılmaması, elde kalması demektir.

Burada altı çizilmesi gereken birinci yan, *metallerin üretilmiş olması*, ama kitlelerin alım gücünün, yani talebin çok üstünde üretilmiş olmasıdır. İkincisi ise, üretilmiş, aşırı üretilmiş *metallerin satılması* zorunluluğudur.

Böylece aşırı-üretim sorunu, üretim sorunu olmaktan çıkıp metallerin *satışı* sorunu, yani *ticaret* sorunu haline alır. Aşırı-üretim olduğu her durumda, üretim gerçekleştirilmiş olduğundan, her şey bu üretilmiş metallerin satışına yönelir. İster kredi yoluyla olsun (büyük devlet kredilerinden tüketici kredilerine kadar), ister fiyat rekabeti yoluyla olsun, yapılması gereken ve yapılan tek şey aşırı-üretilmiş metaller için *pazar bulmaktır*. İşte tüccarın, ticaret sermayesinin ve ticaretin devreye girdiği, sanki en temel ekonomik faaliyetmiş gibi görüldüğü yer burasıdır.

Sıkça “ekonomistler” tarafından dile getirilen, “AKP’nin en büyük avantajı elverişli

uluslararası konjonktürdür” sözü, gerçekte emperyalist dünya sisteminin aşırı-üretimine ulaştığı boyutu ifade eder. 1990’lardan itibaren giderek şiddetlenen aşırı-üretim sorunu, Sovyetler Birliği’nin dağıtılmışlığı koşullarında “yeni pazarlar”ın açıldığı umuduyla kredilerin aşırı ölçüde büyümesiyle aşılmaya çalışılmıştır. Herkesin yaşayarak da gördüğü gibi, bu aşırı kredi, önce 1997 Asya Krizini, ardından 2000 dünya krizini ve ardından da 2008-2009 finans krizini doğurmuştur.

Aşırı-üretim koşullarında (ki bu durum kapitalizmin *irisi* hastalığıdır) ticaretin ve tüccarın öneminin artmış gibi görünmesi, emperyalizme bağımlı ülkelerin iç pazarının daha da genişletilmesi zorunluluğunun yansımasıdır. Pazarların yatay olarak geliştirilmesinin sınırlarına ulaşıldığı her durumda, bu pazarların derinliğine büyütülmesi emperyalist ekonomilerin yaşam sorunudur. 2000’li yıllarda “*üretim*”den daha çok “*ticaret*”in öne geçmesi de bu sorunun yakıcı biçimde ortaya çıkmasının görüngüsüdür. Günlük dilde “uygun uluslararası konjonktür” denilen de, bu pazar sorununun ticareti öne çıkarılmasından başka bir şey değildir.

1980’lerde Türkiye’de ithalatın “liberalize edilmesi” nasıl ki iç pazara emperyalist ülke mallarının dolmasını sağlamışsa, 2008 Ekiminde başlayan dünya bunalımı bu ithalatın (emperyalist ülkeler açısından ihracat) durmasına yol açmıştır. Tefeci-tüccar sermayesinin çıkarlarını gerçekleştiren AKP, bir yandan emperyalist ülke mallarının ülke içi ticaretini alabildiğince kolaylaştırırken, diğer yandan gerek bu malların, gerekse kendisinin küçük ve orta sermayesiyle ürettiği malların (bisküvi vb.) ülke içinde ve dışında satışı için “her yolu” denemektedir. Ülke içi pazarın daha fazla mal (örneğin bisküvi) tüketmeyeceği koşulda, “yeni pazarlar” zorunlu hale gelir. İşte AKP’nin “Ermeni açılımı” (ve şüphesiz “Kürt açılımı” da, ama “Kıbrıs açılımı” değil) böylesi bir “yeni pazar” bulma ve açma girişiminden başka bir şey değildir.

Yukarda da ifade ettiğimiz gibi, böylesi bir “yeni pazar” bulma zorunluluğu ne ölçüde “barış, kardeşlik, dostluk” yaratacaktır? Yaratabilir mi?

Bunun için bir kez daha tarihe ve ekonomi-politiğe dönmek gerekir. Tarih bilincinin silikleştirildiği, tarihin önemsizleştirildi-

* Marks, *Kapital*, Cilt III, s. 291.

ği ya da sadece “rivayet ve dedikodular öğrenme”ye indirgendiği toplumsal ilişkilerde tarihten söz etmek “abesle iştigal” görünür. Ekonomi-politik ise, daha tam ifadesiyle kapitalist üretim ilişkilerinin nesnel yasaları ise, sadece olayların gelişiminin doğuracağı kaçınılmaz sonuçları ortaya koyar. Bu, “kahinlik” olmadığı gibi, “ister inan, ister inanma” denilebilecek bir keyfiyet de değildir. Ancak egemen “zihniyet”, yani dünya görüşü (ideoloji), bir yandan “ben yaptım, oldu!”cu, diğer yandan “o senin gerçeğin”ci olduğundan, ekonomi-politiğin ortaya koyduklarının da “ikna edici” bir yanı yoktur.

Yine de söylenmesi gerekir: İster emperyalist ülkelerin içinde buldukları aşım-üretim nedeniyle olsun, ister kendi iç pazarındaki kriz nedeniyle olsun, bağımlı bir ülkenin “dış pazarlar” arayışı, her durumda başka ülkelerin halklarının kandırılması, aldatılması ve sömürülmesi demektir.

Bugün Ermenistan, GSMH’sı 10 milyar dolar, ihracatı 1,1 milyar dolar (2007) ve ithalatı 3,2 milyar dolar olan, 34 milyon dolar dış borcu bulunan, 3,2 milyon nüfuslu küçük (ve geri) bir ekonomiye sahip bir ülkedir. Kişi başına düşen milli gelir 2.852 dolar (2007).*

Türkiye’ye göre böylesine nüfus ve ekonomik olarak küçük bir ülkenin “satın alınması”, Türkiye’de egemen olan zihniyete göre, çok kolaydır. GSMH’sının 10 milyar dolar olduğu bir ülke “satın alınabilir” elbette. Tek sorun alıcının olması değil, satıcının olmasıdır. Eğer Ermeniler, küçük bir lütuf ya da para karşılığında kendi ülkelerini satmaya hazırsalar, satın alacak çok kişi (devlet kredisizle Çalık grubunun kendisi bile) çıkaracaktır. Sorun da burada ortaya çıkar.

Yıllardır kendi yağıyla kavrulan Ermenistan, eğer böylesine küçük bir ekonomiyle hala “para” karşısında (ekonomik yaptırımlar) direniyorsa, bunun bir başka nedeni olması gerekir ve öyledir de. Bu direniş, Ermenistan’ın dış dünyaya açılmasıyla birlikte başlarına neler geleceğinin bilincinde** olduğundan kaynaklanmaz. Adına

* Moda istatistik hesaplama yöntemiyle, yani “satın alma gücü”ne göre hesaplanmıştır. Yeri gelmişken belirtelim, TÜİK’in ihracat verilerinde, Ermenistan’a ilişkin hiç bir veri yer almamaktadır.

** “Aslına bakılırsa, konu, kapitalist üretimin doğal yasalarının sonucu olan toplumsal uzlaşmaz ilişkilerin şu ya da bu derecede gelişmiş olmaları de-

ister Ermeni milliyetçiliği denilsin, ister “yurt sevgisi” denilsin, ister “soykırım trajedisinin öfkesi” denilsin, tek gerçek Ermenistan’ın direndiğidir.

Şimdi AKP’nin “İslamcı sermayesi” “Ermeni açılımı” adı altında Ermenistan pazarına girmeye can atmaktadır. Evet, 3,2 milyar dolarlık bir pazardır söz konusu olan ve bu pazarda (resmi olarak sınır kapısı kapalıyken) Türkiye’nin payı %8’dir (268 milyon dolar). Bu payın artırılması, örneğin iki katına çıkartılması, 132 milyar dolarlık (2008) ihracat yapan Türkiye’nin ihracatı içindeki payı sadece *binde 2* olacaktır. Böylesine küçük bir miktar belki birilerinin iştahlarını artırıyor da, gerçek ekonomik ilişkiler içinde hiç bir “kaymet-i harbiyesi” yoktur. Bu nedenle, AKP’nin “Ermeni açılımı”ndan beklediği, kendi sermaye grubunun doğrudan sağlayacağı ekonomik çıkar değil, bu yolla ortaya çıkacak dolaylı ekonomik çıkardır. Bu çıkar, ekonomik bunalım koşullarında, ihracatın %50 düştüğü bir dönemde yaşamsal görünmektedir.

AKP’nin “Ermeni açılımı”nın hedefi, Ermenistan’da yaşayan Ermeniler değil, “diaspora” denilen ve ağırlıklı olarak ABD’de yaşayan Ermenilerdir. Bu da, tam anlamıyla siyasal-ulusal bir konudur.

Küçük-burjuva “iyi niyetli” aydınlarının (Ararat-Ağrı söylemine kapılmış aydınlar) “kardeşlik”e bağladıkları umutlar, ticarete ve ticari çıkarlara bağımlıdır. Bu nedenle de, ticaretle ve ticari çıkarlarla oluşturulacak olan “dostluk ve kardeşlik” de, ticari çıkarların yön değiştirmesiyle birlikte ortadan kalkacaktır. Bu gerçek ve Ermenistan halkının geleceğine biçilen rol ortadayken, ticaret yoluyla “Ermeni-Türk dostluğunu tesis etmek”-ten söz etmek, *Ermeni halkına tuzak kurmaktan* başka anlama gelmemektedir.

Ticaret her şey değildir ve her şey “alın-verin, ekonomiye can verin” değildir. Şüphesiz insanlar daha iyi yaşam koşullarına sahip olmalıdır, daha iyi yaşamalıdır. Ama ne

ğildir. Burada sözkonusu olan, bu yasaların kendileridir, kaçınılmaz sonuçlara doğru katı bir zorunlulukla işleyen bu eğilimlerdir. Sanayi yönünden daha çok gelişmiş bir ülke, daha az gelişmiş olan ülkeye ancak kendi geleceğinin imgesini gösterir.” (Bkz. Marks, *Kapital*, Cilt 1, s. 19.)

Ermeni halkına şu söylenebilir:

“*De te fabula narratur!*” (“Bu öyküde senin sözün ediliyor.”)

pahasına ve ne karşılığında? İki ulusun egemen sömürücü sınıflarının ticari çıkarlar için “anlaşmaları”, tarihin de gösterdiği gibi, hiç bir zaman sömürülen sınıfların çıkarına olmamıştır ve olamaz da. Yine de “soykırım” gibi “kanayan yara”nın acısı parayla dindirilebilir. Adına ister “soykırım tazminatı” denilsin, ister “ticari çıkar” denilsin, paranın egemenliğinin sağlanması, Türkiye’de yaşanmaya devam edildiği gibi *insani değerlerin* ticaret konusu yapılması sonucunu doğurur. Bugün için kredi kartlarıyla “refah içinde” yaşayan insanlar, yarın (ve şimdiden görülmektedir) satabilecek hiç bir şeyleri kalmadığında bunun bedelini çok daha ağır ödeyeceklerdir. Böyle bir geleceği Ermeni halkına layık görmek ise, hiç de “insancıl” değildir.

Bırakın AKP ya da Ermenistan egemenleri kendi çıkarlarını gerçekleştirmek için ellerinden geleni yapsınlar! Ama siz, onların

çıkarlarını “genel çıkar”mış gibi sunmalarına hizmet etmeyin! Bunu yaptığınız sürece göreceksinizdir ki, onların yalın çıkarları her durumda halkların çıkarlarına aykındır.

Ve bilmelisiniz ki, bir ülkenin siyasal geleceğini belirlemede söz ve karar gücüne sahip olmadığınız sürece, yapacağınız her şey, egemenlerin çıkarlarına hizmet etmek olacaktır. “Biz iktidarda olsak” ne yapardık sorusunun yanıtı, iktidarda olunmadığı koşullarda yapılması gerekenlerin yanıtı olmaz. Türkiye ve Ermenistan halklarının çıkarı, kendi geleceklerini ipotek altına alan bağımlılıklardan kurtulmaktır.

Sözün özü, sorunlar ülkelerin ve halkların kendi kaderlerini kendi ellerine almakla ilgilidir. Bu da ancak, olaylara ve olgulara doğru bir yerden, doğru bir açıdan, sözcüğün tam anlamıyla sınıfsal açıdan bakmakla olanaklıdır.

“Kürt Açılımı”ndan... “Demokratik Açılım”a

... Ve Amerikan emperyalizmi 19 Mart 2003'te, saat 21.34'te Irak'ı saldırır. Savaş kısa sürer. Amerikan birlikleri, yirmi günde Bağdat'a girerler ve W. Bush 1 Mayıs'ta savaşın “bittiğini” ilan eder. Bu, “yeni dünya düzeni”, “globalizm” söylemiyle, “emperyalizmin sona erdiği” propagandasının da sonudur.

Irak halkının direnişinin, Cengiz Çandar'ın emir-komutası altında “başı kesilmiş bir tavuk gibi bir süre daha debelendikten sonra, çok muhtemeldir ki, ezilecektir” denirken, beş yılın sonunda Amerikan askeri güçlerinin kaybı 4.347 ölü, 31.494 yaralı (Ağustos 2009) olmuştur. Açık ifadesiyle, ABD, Irak savaşını kaybetmiştir. Şimdi “kuyruğu dik tutarak” Irak'tan bir an önce çekilenecektir. Ve bütün “hikaye”, sıranın bu çekilmeye gelmesiyle başlar.

Amerikan emperyalizmi Irak'tan çekilirken, askeri, ekonomik ve siyasal bir dizi sorunu da peşinden sürüklemektedir.

Askeri sorunlar vardır: “Başı kesilmiş bir tavuk gibi... ezilecektir” denilen direniş güçlüdür ve geri çekilme sürecinde ABD askeri birliklerine çok daha büyük kayıplar verdirebilir.

Ekonomik sorunlar vardır: Musul-Kerkük ve Basra petrolünün geleceği belirsizdir.

Siyasal sorunlar vardır: Kuzey'deki “Kürdistan Özerk Bölgesi”, orta vadede Bağdat'a egemen olacak Arap güçlerinin saldırı tehdidi altındadır.

Gerek askeri geri çekilmenin riskleri açısından, gerek petrol ve Kuzey Irak sorunu açısından uzun süredir üzerinde çalıştığı “plan”, belli sayıda ABD askeri birliklerinin

“bir süre” *Türkiye’de konuşlandırılması* ve Kuzey Irak’taki Kürdistan Özerk Bölgesi’nin saldırı tehdidine karşı *Türkiye tarafından “himaye edilmesi”*dir.

Buraya kadar her şey anlaşılabilir durumdadır.

Ancak burada, yani Amerikan “planı”nda eksik olan bir halka vardır: Türkiye. “Plan”, kağıt üzerinde kendileri için ne kadar mantıklı ve doğru görünürse görünsün, Türkiye halkası eksik olduğu sürece pratiğe geçirilmesi olanaksızdır. “I. Körfez Savaşı”ndan günümüze kadar değişik düzeylerde ve değişik açılardan tartışılan, “oldurilmaya” çalışılan da Türkiye halkasının yerli yerine oturtulmasıdır. Kimi zaman tehdit yöntemi kullanılmış, kimi zaman “şantaj” yapılmış, kimi zaman da “alicenap” olunmuştur. Ama ne yapılırsa yapılsın, Türkiye halkası, özellikle de “TSK’nın direnişi” karşısında yerli yerine oturtulamamıştır.

Her ne kadar “TSK’nın direnişi” olarak tanımlamak pek çok kesim açısından kolay ve işe yarar bir söylem olmuşsa da, asıl olarak Türkiye’nin “devlet politikası”, ABD “planı”nın temel halkası olmayı sürekli reddetmiştir.

Bu reddedişin temel nedeni, Kuzey Irak’ta oluşturulacak olan “Bağımsız Kürdistan”ın, orta ve uzun vadede Türkiye’nin “çıkartılmı” tehdit edeceği, ülkenin bölünmesine yol açacağı ve güney-doğu sınırında sürekli “düşmanlık durumu”nun ortaya çıkacağı stratejik saptamasıdır. Türkiye’den istenen “Kürdistan Özerk Bölgesi”ni Arap (ve İran) saldırısına karşı “himaye” etmesidir. Ama orta ve uzun dönemde Kuzey Irak’ta “ba-

ğimsız” bir Kürdistan’ın ortaya çıkması ve giderek bu devletin belli bir askeri potansiyele sahip olması durumunda, “himaye edene” karşı “himaye edilenin” düşman haline gelmesini önleyecek hiç bir “araç” da mevcut değildir. Bu nedenle Türkiye, “devlet politikası” olarak ABD “planı”nı onaylamaktan uzak durmuştur.

ABD “planı” açısından tüm sorun, Türkiye’nin bu “planı” bir biçimde kabul etmesi ya da kabul etmek zorunda kalmasıdır. Ve Türkiye üzerindeki eski AB baskısının yerini, şimdi doğrudan ABD baskısı almıştır.

Bu baskı, ekonomik araçlarla da desteklenmiştir. Musul-Kerkük petrolünden “pay verilebileceği” gibi soyut rüşvetler, Kuzey Irak’taki ihalelerin Türk şirketlerine verilmesi gibi.

Dış baskılar, giderek içte, “medya” aracılığıyla TSK’ya karşı “asimetrik bir psikolojik savaş”, PKK’nin eylemlerine, bir bakıma “yeniden başlaması”yla birlikte “Türkiye’nin Kürt Sorunu” başlıklı yeni bir dosya ortaya çıkarmıştır.

Şantaj, baskı, tehdit, rüşvet derken “Kürt sorunu” dosyası, ABD tarafından Türkiye’nin önüne (tıpkı bir kaç yıl öncesine kadar AB’nin yaptığı gibi) konulmuştur. Yapılan görüşmelerde belli bir ilerleme kaydedildiği görüldüğünde Abdullah Gül, “devletin başı” olarak, “tarihsel fırsat” yakalandığını ilan etmiştir.

Bilinmektedir ki, Abdullah Gül’ün “tarihsel fırsat” dediği durum, Kuzey Irak’a ilişkin Türkiye’nin “hamiliği” konusunda, “silahlı kuvvetler de dahil” tüm “devlet kurumları”nın “tam bir mutabakata” varmalarıdır. Bir diğer ifadeyle, ABD ile Türk “devleti” “mutabakata” varmıştır.

Varılan “mutabakat”, Kuzey Irak’ta konuşlanan PKK’nin tasfiye edilmesi karşılığında Kuzey Irak’taki “Kürdistan Özerk Bölgesi”nin himaye edilmesi konusunda TSK’nin “ikna” edilmiş olmasıdır.

Şimdi bunun gereğinin yapılmasına sıra gelmiştir. “Mutabakat”ın temel koşulu, PKK’nin Kuzey Irak’tan çıkartılmasıdır.

Burada ABD “planı” bir kez daha devreye girer. “Plan”a göre, PKK’nin tasfiye süreci ile ABD’nin askeri birliklerinin Irak’tan çekilmesi süreci eşzamanlı olarak yürütülecektir. Ancak Amerikan emperyalizminin 1980 sonrasında Latin-Amerika ülkelerinden elde ettiği “karşı-ayaklanma” deneyimleri-

ne göre, bir “gerilla gücü”nün tasfiye edilebilmesi, en düşük maliyetle gerçekleştirilmelidir. Bu düşük maliyet, “gerilla gücü”nün “ılımlı unsurları”yla masaya oturup pazarlık yapmaktan geçer. El Salvador ve Kolombiya’da denenmiş ve etkili olmuş olan bu “görüşme yöntemi”, Latin-Amerika terminolojisiyle, “demokrasiye geçiş programı”na denk düşer. (“Kürt açılımı”nın kısa sürede “demokratik açılım”a dönüşmesinin “kerameti” buradadır.) Amaç, “gerilla”nın önemli bir gücünün “demokratik açılım” görünümü altında dağdan indirilmesi, siyasal bir parti haline dönüştürülmesi ve kalanlarının da şu ya da bu biçimde tasfiye edilmesidir. Bu amaç, aynı zamanda “gerillalara” af çıkartılmasını da içerir.

AKP’nin “Kürt açılımı” diye başlayıp “demokratik açılım”a dönüştürdüğü “iş”, ABD’nin “zengin deneyimlerinden” çıkartılmış derslere dayanan ABD “planı”nı uygulamaya çalışmaktan ibarettir.

Bu ABD “planı”nın bugün için konuşulmayan ikinci bölümü ise, Irak’tan çekilecek ABD askeri güçlerinin bir bölümünün güney doğuda konuşlandırılmasıdır. Bu açıdan da, PKK’nin Kuzey Irak’taki varlığı ABD’nin “askeri çıkarlarına” aykındır, dolayısıyla da tasfiye edilmesi gereken bir varlıktır.

Mevcut durum ve olay böyledir.

Şimdi, bu durum karşısında, daha tam ifadeyle, ABD “planı” karşısında değişik sınıf ve kesimlerin konumu ve tutumunun ne olduğu, hangi çıkara denk düştüğünü ele almak gerekmektedir. Bu anlaşılmadığı süreçte, “plan”, ister “made in U. S. A.” patentli olduğu için karşı çıkılsın, ister Sezen Aksu’nun sözüyle, “bu sürecin karşısında duranlar iki cihanda da lekeli kabul edilsin”, sadece havanda su dövmekten öteye gitmeyecektir. Asıl olan olguları saptamak değil, bu olgularda ifadesini bulan sınıf ilişkilerini ve sınıf çıkarlarını saptamaktır. Bu yapılabildiği ölçüde, devrimci sınıfın tavnı belirlenebilir.

Burada ABD “planı”nın en hararetli savunucusu ve icraatçısı AKP’yle işe başlamak gerekir.

AKP’nin siyasal parti olarak “çıkanı”, şüphesiz seçimlerde alacağı oydur. Barzani’nin “dört parçadan” birisi olan “Türkiye Kürdistanı”nda etkin bir güç olduğu, legal Kürt siyasetçilerinin Barzanici olduğundan yola çıkılırsa, Kuzey Irak’taki “Kürdistan Özerk Böl-

gesi”nin Türkiye tarafından “himaye edilmesi” karşılığında AKP’nin oylarını artıracığı düşünülebilir. (Hasan Cemal ve Cengiz Çandar’ın iddiası böyledir.) AKP’nin 29 Mart seçimlerinde yitirdiği oyları geri alması ve genel seçimlerde iktidarda kalması, açıktır ki temsil ettiği tefeci-tüccar sermayesinin de çıkarnadır.

Ama bu bir varsayım, bir iddiadır. Böyle olabilir ya da olmayabilir. Doğal olarak olabilme olasılığı kadar, olmama olasılığı da mevcuttur. Bu durumda, tüm yumurtaların tek bir sepete konulması, yani AKP’nin gelecek genel seçimlerde iktidarda kalıp kalmamasını “Kürt açılımı”nın belirlemesi büyük bir risktir. Her ne kadar tüm Türkiye, neredeyse bir uçtan bir uca, “elini taşın altına koyma” sevdasına yakalanmışsa da, taş eli ezmekle kalmayıp, kafayı da ezebilir. Bu açıdan, gerek AKP, gerekse tefeci-tüccar sermayesinin böylesi bir olasılığa kapılması, olsa olsa iktidarı kesinken kaybedeceklerini düşünmelerinden kaynaklanır.

Elbette AKP ve tefeci-tüccar sermayesi iktidarı kaybetme olasılığını görmeye başlamışlardır, ancak bu mutlak görülmemektedir. Bu nedenle de, “Kürt açılımı”nın riskini üstlenmekte pek o kadar istekli değillerdir. Onları “Kürt açılımı”na yönelten tek gerçek, “plan”ın ABD markalı olması ve ABD’nin de AKP’nin iktidarda kalıp kalmayacağını belirleyen tek güç olmasıdır. AKP’nin, ABD’nin her isteğini yerine getirmek için gösterdiği aşırı istek, sadece ABD’nin iktidarda kalmalarına izin vermesi içindir.

Bunun karşısında, doğal olarak “muhalafet” partilerinin (CHP ve MHP) “çıkar” ters yöndedir. Ama onların iktidara gelmeleri de yine ABD’nin onayına bağlıdır. Bu nedenle de, ABD “planı”na tam olarak karşı çıkmaları söz konusu değildir. DTP’nin sözleriyle söylersek, “Kürt açılımı” CHP ve MHP olmaksızın gerçekleştirilemez. İşte bu gerçeklik, “Kürt açılımı”nın “demokratik açılım”a dönüştürülmesinin nedenidir.

Kuzey Irak’taki yatırım olanakları ve petrolden pay alınması, olgunun bu siyasal yönünün yanında ikincil bir konudur.

Türkiye oligarşisi darmadağınktır. Dolayısıyla da “Kürt açılımı” konusunda etkin bir güç olarak devreye girmemektedir. 1980’lerde oligarşinin etrafında oluşturulan sömürücü sınıflar ittifakının (“consensus”) 1990’larda dağılmasıyla birlikte, oligarşinin tutu-

mu sürekli olarak “bekle-gör” olmuştur. Bugün için de, aynı tutumunu sürdürmektedir.

“Kürt açılımı”nın diğer tarafı Kürtlerdir. Ancak Kürtler de, tüm ulusal topluluklar gibi sınıflardan oluşur. Her ne kadar ulusal sorun çözümlenmediği için sınıfsal çelişkiler belirginleşmemiş ve sınıf mücadelesi gelişmemiş de olsa, sınıfsal farklılıklar, aşiret düzeninden ticaret alanına kadar her alanda mevcuttur. Bu nedenle, tek bir “Kürt çıkarı”ndan söz etmek olanaksızdır.

Türkiye Kürtlerinin egemenlerinin, top- rak ağası aşiret reislerinin, sınır ticaretiyle zenginleşmiş tüccar kesiminin ve geleneksel tüccarlarının “Kürt açılımı”ndan beklentileri, “pasta”dan daha büyük pay almaktır.

Tüm ulusal hareketlerde görüldüğü gibi, bu egemen-sömürücü kesimler, bir yandan kendi halkına ayaklanmadan, savaştan söz ederken, diğer yandan ezen ulusla görüşmeler yapar, uzlaşma yolları arar. Bu kesimler, PKK’nin (legalde DTP’nin dile getirdiği) “bölgesel özerklik” isteminden yana değillerdir. Onların istediği, en azından kısa vadede, “Türkiye pastası”ndan biraz daha büyük pay almaktan ibarettir. Zaten Batı Anadolu bölgesine göç etmiş olan Kürtlerin ticari ilişkileri ve yatırımları da etkin bir unsurdur. Dolayısıyla ayrılmayı önsel olarak koşullandıracak olan “bölgesel özerklik” istemi, bir bütün olarak (ve bugün için) Kürt egemenlerinin çıkarına uygun düşmemektedir.

İç dinamiklerle gelişen kapitalizmin olmadığı Türkiye’de, kaçınılmaz olarak Kürt bölgesinde de kapitalist iç dinamik mevcut değildir. Bu nedenle, ulusal harekete, neredeyse tümüyle yan-feodal ilişkiler içinde şekillenmiş bir çeşit küçük-burjuva aydınları öncülük etmektedir. Bu yüzden, “Kürt açılımı”nın belki de en önemli “muhabatı”, bu Kürt aydınlarıdır. “Kürt açılımı”nı, bol konuşmalı, çok tartışmalı, demagojik söylemli hale getiren de bu durumdur.

Bu Kürt küçük-burjuva aydınları, ister evrimci düşünce sahibi olsunlar, her durumda “bağımsız Kürdistan” hedefine ulaşılmasını isterler. Çoğunluğu, bu amaca evrimci yoldan ulaşılacağını savunsa da, konjonktürel gelişmelerin hızı karşısında, çoğu zaman “kantarın topuzu”nu kaçıtır ve lehte olabilen bazı konjonktürel olgulara dayanarak istemlerinin “çıtasını” yükseltir. Düne kadar

“kültürel özerklik”le yetinebileceklerini söyleyen bu aydın kesim, bugün “ayrılığı tartışmaya açarız” tehdidinde bulunabilmektedir. Bunların kısa vadede “Türkiye pastası”ndan fazlaca beklentileri yoktur. Kökensel olarak aşiret reislerine ve toprak ağalarına dayandıklarından, para ile satın alınabilmeleri de kolay değildir. Ulusal hareketin etkin ve güçlü görüldüğü dönemlerde kendilerine aşırı güven duyan bu kesim, ulusal hareketin ivme kaybettiği her aşamada güvensiz ve ürkek olur. Konjonktüre göre dalgalanması, onları istikrarsız ve güvenilmez yapar. Dolayısıyla ne denli gerçek “muhatap” onlar olsa da, bu istikrarsızlıkları ve güvenilmezlikleri, onların “muhatap” alınmasını önlemektedir. Bu yüzden, sürekli olarak A. Öcalan’ı ve PKK’yi “muhatap” göstermeye zorlanmaktadırlar. Şurası açıktır ki, bu Kürt aydınlarının özlemine çektikleri “bağımsız Kürdistan”, kendilerinin tasarladığı bir ülke olmayacaktır. Başında bir Barzani’nin, bir Talabani’nin bulunduğu oligarşik bir Kürdistan’da ilk baskı altına alınacak kesim de kendileridir. Ancak henüz bunun bilincine sahip değildirler; güçlü bir devrimci hareket olmadığı sürece de bu bilince ulaşmayacaklardır.

Görüldüğü gibi, ABD “planı” olarak “Kürt açılımı”ndan en büyük çıkarı olan kesim, asıl olarak ABD ve kısmen de Barzani-Talabani kesimidir. Bu nedenle, “plan”ın tam olarak uygulanabilmesi için, gönülsüzleri birliğe zorlayabilmek için, “kamuoyu”nun desteği kaçınılmaz hale gelmiştir. Ve ABD, ne denli yıpranmış olursa olsun, Hasan Cemal ve Cengiz Çandar gibi “eski” adamlarını yeniden devreye sokmak zorunda kalmıştır. Bahçeli’nin sözüyle, “on iki kötü adam”,

tüm yıpranmışlıkları ve güvenilmezlikleriyle ABD’nin “Kürt açılımı planı” için kamuoyu oluşturmak amacıyla harekete geçmişlerdir.

Kamuoyu oluşturmadaki tema ise, “akan kanın durması”, “analar ağlamasın” vb. demagogik-hümanist sloganlardır. “On iki kötü adam”ın yetersizliği açık olduğundan, AB aracılığıyla AB’ci kesimden “lojistik destek” alınarak sürdürülen bu kamuoyu manipülasyonu yine de çok zayıftır. Bu manipülasyondan elde edilecek “başarı”nın ise, Irak’tan çekilen ABD askeri güçleri için güney doğu Anadolu’da üs verilmesiyle birlikte tümüyle yok olacağını şimdiden söyleyebiliriz.

Bütün bunlardan çıkan tek sonuç, ABD’nin bölgesel çıkarları açısından PKK’nin kesinkes tasfiye edileceğidir. Ancak aynı PKK, yine ABD tarafından Türkiye üzerinde baskı aracı olarak kullanılabilirliğinden, bu tasfiye, sadece Türkiye’nin ABD’nin bölgesel planını kayıtsız-şartsız kabul etmesine bağlıdır. Bu da, “ezber”den söylersek, Türkiye’nin siyasal geleceğinin mutlak bir ipotek altına alınması demektir. Bu mutlak ipotek, AKP’nin de, muhalefet partilerinin de geleceklerinin ipotek altına alınmasıdır. Düne kadar hangi partinin iktidar olacağına oligarşi karar verirken, şimdi doğrudan Amerikan emperyalizmi karar vermektedir. Güney doğu Anadolu’da kurulacak olan ABD kara kuvvetleri üssü, ABD’nin Türkiye’nin iç politikasına daha fazla ve doğrudan müdahalesini daha görünür kılacaktır. Bu da, Türk ve Kürt halklarının ortak amaçlar için birleşik mücadelesi için yeni bir “umut” olarak kabul edilebilir.

Ulusal Sorunda Konumlar ve Tutumlar

Öncelikle, ulusal sorun gibi “hassas” bir konuda, herkes kendi konumunu, yerini net ve açık biçimde ortaya koymalıdır. Çünkü ulusal sorunlar hassastır, insanların “aidiyet” duygularına dayanır, içgüdülerini harekete geçirir, bu nedenle de kolayca demagojiye yol açar; milliyetçilik duygularını ateşler, şovenist duygular yaratır ve sonuçta uluslar arasında bir boğazlaşmaya, kan dökücülüğe ve katliamlara neden olur.

Biz, marksist-leninistiz. Bizim konumuz, *marksist-leninist* konumdur; görüşlerimiz, *marksist-leninist* dünya görüşüdür. Böyle olduğu için ve böyle olduğundan, bizim ulusal sorunlara bakışımız ve ulusal sorunlar karşısındaki tutumumuz, açık ve net biçimde marksizm-leninizmin bu konudaki teorik belirlemelerine ve pratik uygulamalarına dayanır.

Bu, sınıfsal bir bakış açısıdır, *proletaryanın* (işçi sınıfının) sınıf bakış açısıdır. Doğal ve kaçınılmaz olarak, proletaryanın “ulusal sorun” a sınıf bakış açısı, ulusların sınıflardan oluştuğu gerçeğinden yola çıkar.

İkincisi, ulusal sorun konusunda proletaryanın sınıf bakış açısı, ulusun ve ulusal devletin, kapitalizmin bir ürünü olduğu, bu nedenle ulus kavramının burjuvazinin özel çıkarının “genel çıkar” olarak tanımlanmış bir ifadesi olduğu ve ulusal devletin (ulus-devlet) burjuvazinin mutlak iktidarı temsil ettiği tarihsel gerçeğine dayanır.

“Burjuvazi, üretim araçlarının, mülkiyetin ve nüfusun dağılık durumuna giderek son veriyor. Nüfusu bir araya toplamış, üretim araçlarını merkezileştirmiş ve mülkiyeti birkaç

elde yoğunlaştırmıştır. Bunun zorunlu sonucu siyasal merkezileşme oldu. Aynı çıkarlara, aynı yasalara, aynı hükümetlere ve aynı gümrüklere sahip bağımsız ya da birbirleriyle gevşek bağlara sahip eyaletleri, *tek* ulus, *tek* hükümet, *tek* yasa, *tek* ulusal sınıf çıkarı, *tek* gümrük tarifesi içinde birleştirdi.”¹

“Ulusal devlet, kapitalizmin kurallı ve ‘norması’dır; türdeş olmayan uluslar devleti, geriliği temsil eder, ya da istisnadır. Ulusal ilişkiler bakımından, kapitalizmin gelişmesi için en elverişli koşulları, kuşkusuz, ulusal devlet sağlar.”²

Üçüncüsü, proletaryanın “vatanı” yoktur. “Proletarya, her şeyden önce, siyasal gücü ele geçirmek, ulusun önder sınıfı durumuna yükselmek, kendisini ulus olarak oluşturmak zorundayken, henüz ulusaldır, hiç bir biçimde burjuvanın anladığı anlamda değil.”³ Diğer bir ifadeyle, “İçerik olarak olmasa da, biçim olarak, proletaryanın burjuvaziye karşı mücadelesi her şeyden önce ulusal mücadeledir. Her ülkenin proletaryası, doğal olarak, her şeyden önce kendi burjuvazisinin işini bitirmelidir.”⁴

Dördüncüsü, yukarda da ifade ettiğimiz gibi, ulusal sorunlar, kapitalizmin gelişmesi ve burjuvazinin güçlenmesiyle birlikte baş-

¹ Marks-Engels, *Komünist Manifesto*, s. 38, İlkeriş Yayınları, 2008.

² V. İ. Lenin, *Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı*, s. 59.

³ Marks-Engels, *Komünist Manifesto*, s. 54.

⁴ Marks-Engels, *Komünist Manifesto*, s. 45.

lamıştır ve Batı-Avrupa'da burjuva demokratik devrimleri ile ulusal hareketler ve ulusal devletlerin kurulması birbiriyle *çakışır*. Ve bu süreç, Batı-Avrupa'da 19. yüzyılın başlarında tamamlanmıştır. Böylece Batı-Avrupa'da homojen, tek ulusu içeren sürekli bir burjuva ulusal devlet düzeni ortaya çıkmıştır.

Beşincisi, Batı-Avrupa'nın dışındaki ülkelerde, özellikle Doğu-Avrupa'da ve Asya'da "ezilen uluslar"ın ulusal hareketleri 19. yüzyılın sonlarında ve 20. yüzyılın başlarında ortaya çıkmış, bir dizi ulusal çatışmalarla, ulusal devrimlerle ve karşı-devrimlerle ve emperyalist yayılmacılıkla birlikte sürüp gitmiştir. Bu dönemde ulusal hareketler, ulusal eşitlik istemiyle, yani Batı-Avrupa uluslarında olduğu gibi her ulusun kendi ulusal devletine sahip olması amacıyla sürdürülmüştür. Böylece ulusal sorunlar, *ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının* elde edilmesiyle çözümlenebilir sorunlar olmuştur.

Ulusların kaderlerini tayin hakkı ise, siyasal bağımsızlık demektir, yani "ezen ulus"tan ayrılma özgürlüğüdür, aynı devlet kurma hakkı demektir. Ulusların kaderlerini tayin *hakkı*, kadın ve erkeğin boşanma hakkı gibi, ezilen ulusun ezen ulustan ayrılma hakkıdır. Bu hakka sahip olmak, mutlak olarak ayrılmak, boşanmak demek değildir. Hakkın tanınması, ulusların kendi geleceklerini belirleme hakkına sahip olması, bir başka ulusla birlikte olma ya da ayrılma konusunda karar kendisinin vermesi hakkının tanınmasıdır. Bu nedenle ulusların kaderlerini tayin hakkı, herhangi bir ulusun, kendi *ulusal iradesi olmaksızın* bir başka ulusla "birlikte" olmasının sona erdirilmesidir. Eğer "birlik" olacaksa, her ulusun kendi özgür iradesiyle buna karar vermesiyle olacaktır. Bir ulusun, *kendi istemi ve iradesi olmaksızın* başka bir ulusun içinde tutulması, yani *zorla* bir başka ulusa bağlı olması ulusal çatışmaların, savaşların ve katliamların temel nedenidir.

Ulusal bilincin oluştuğu ve ulusların ortaya çıktığı bir tarihsel süreçte, feodal-askeri "çokuluslu" imparatorlukların (çarlık Rusyası, Osmanlı İmparatorluğu gibi "cihan devletleri") içinde bulunan uluslar, kendi ulusal devletlerini kurmak için harekete geçmişlerdir. Bu ulusal hareketlerin başarısı, *emperyalist paylaşım savaşlarıyla* birleşerek, bu "çokuluslu" imparatorlukların par-

çalanmasını ve dağılmasını beraberinde getirmiştir.⁵

Ancak, yeni bir tarihsel olgu, serbest rekabetçi kapitalizmin tekelci kapitalizme, yani emperyalizme dönüşmesi olgusu, yani dünyayı toprak olarak kendi aralarında paylaşan ve yeniden paylaşmak için savaşan emperyalist ülkelerin ortaya çıkması, ulusal sorunları, yalın biçimde ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı, ulusal devlete sahip olma hakkı olmaktan çıkarmıştır. Artık sadece ezilen ulustan ayrılma hakkı değil, aynı zamanda *emperyalizmden bağımsız* devlete sahip *olma hakkı* ve bu bağımsız devletin *varolma hakkı* olarak ulusal sorunlar ortaya çıkmıştır. Bu da, emperyalizme karşı ulusal kurtuluş savaşları döneminin başlangıcı olmuştur.

Bu beş temel tarihsel saptama, bizim, marksist-leninistlerin ulusal sorunlar ve ulusal hareketler karşısındaki konumunu belirler.

Bu tarihsel saptamalar, açıkça gösterir ki, ulusal sorunlar, her durumda ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı temelinde çözümlenmek zorundadır. Proletarya, her zaman ulusal sorunların çözümünde "ulusların kendi kaderlerini tayin etme özgürlüğünü, yani bağımsızlık, yani ezen uluslardan ayrılma özgürlüğünü ister."

"Bunu, ülkeyi ekonomik bakımdan bölmeyi, ya da küçük devletler idealini düşlediğimiz için değil, tam tersine, yalnızca gerçekten demokratik, gerçekten enternasyonalist bir temel üzerinde, geniş büyük devletin ve ulusların yakın birliği, hatta kaynaşmasından yana olduğumuz için istiyoruz. Ancak ayrılma özgürlüğü olmaksızın böyle bir temel düşünülemez."⁶

Ulusal sorun karşısında proletaryanın sınıfsal konumu ve tutumu budur.

Bugün, yaşadığımız tarihsel koşullarda, Türkiye'de ve Irak, İran ve Suriye'de "Kürt

⁵ Çarlık Rusyası bir istisna oluşturur. Her ne kadar çarlık Rusyasında pek çok ulusal hareket ortaya çıkmışsa da, bu ulusal hareketlerin bir ya da birden çoğunun zaferiyle "parçalanmamış", 1917 Ekim Devrimi'nin zaferiyle ortadan kalkmıştır.

⁶ V. İ. Lenin, "Devrimci Proletarya ve Ulusların Kendi Kaderlerini Tayin Hakkı", *Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları*, Sol Yayınları, Ekim 1993, s. 204.

sorunu”, sözcüğün tam ve gerçek anlamıyla “Kürt ulusal sorunu”dur ve Kürt ulusunun kendi kaderini tayin etme hakkı sorunudur. Açıktır ki, bu hak, Kürtlerin kendilerine ait ayrı bir devlete sahip olma hakkıdır. Ancak ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının özü, her ulusun kendi geleceğini belirleme hakkıdır. Bu nedenle, Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı, ayrı bir devlete sahip olmak ya da bir başka ulusla birlikte olmak konusunda karar verme hakkıdır. Aynılık ya da birlik. Her iki durumda da, karar verecek olan sadece ulusun kendisidir. Bu, “Kürt ulusal sorunu” açısından birinci noktadır.

İkincisi, günümüzde emperyalizm, çokuluslu (Lenin’in “istisna” dediği durum) devletleri parçalayarak, bu devlet içindeki her ulusun ayrı bir devlete ya da devletçiğe sahip olması yönünde bir politika izlemektedir. Bu politikanın özü, “globalizm” değil, üretimin çokuluslaşmasıdır. İçeriği ise, ulusal devletler içinde “istisna” olan çokuluslu devletlerin mutlak çoğunluğunun, şu ya da bu anlamda “sosyalist” ülkeler olmalıdır. Yugoslavya, Çekoslovakya, Sovyetler Birliği ve bugün Rusya Federasyonu, emperyalizmin “mikro milliyetçiliği” temelinde küçük devletlere parçalanmıştır ve parçalanmaya çalışılmaktadır. Amaç, emperyalistlerin kendi aralarında daha kolay paylaşabileceği ve daha kolay sömürüp yönetebileceği küçük devletlerin ortaya çıkarılmasıdır.

Ama “Kürt ulusal sorunu”, böylesi bir içerikte, böylesi bir öze sahip ulusal sorun değildir. “Kürt ulusal sorunu”, sözcüğün tam ve gerçek anlamıyla, ulusal hareketler ve ulusal kurtuluş savaşları döneminde çözümlenmemiş ve bugüne kadar da çözümlenmemiş bir ulusal sorundur ve Kürt ulusal hareketi de, böylesi bir gecikmeyle biçimlenmiş bir ulusal harekettir.

Açık ve net olarak bilinmelidir ki, yaşadığımız tarihsel dönem, emperyalizmin dünya çapında mutlak egemenlik kurduğu bir dönemdir. Ve emperyalizmin “ulusal sorun” diye bir sorunu, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı diye bir amacı mevcut değildir. Onun tek amacı, dünyayı kendi aralarında “barışçıl” biçimde paylaşmak ve bu paylaşılmış topraklarda kendi sömürüsünü sürdürmektir. Emperyalizm için tek bir “ulusal sorun” vardır, o da kendi sömürüsünü sürdürmesini engelleyen sorundur.

Bu nedenden dolayı, “Kürt ulusal soru-

nu”, emperyalizmin bölgesel çıkarları (yani sömürüsü) açısından bir öneme sahiptir. Irak işgalinde olduğu gibi, *Irak Kürtleri*, sadece bu işgali kolaylaştırmak için bir “sorun” olmuştur. Ve yine emperyalizmin çıkarlarını belli ölçülerde engelleyen *İran* açısından bir “sorun” olmayı sürdürmektedir.

“Kürt ulusal sorunu” açısından üçüncü nokta, gecikmiş ve çözümlenmemiş olarak günümüze kadar gelmiş bir ulusal sorun olarak, yeni-sömürgecilik koşullarında geri-bıraktırılmış ülkelerde “milli” bir burjuvazinin olmadığı koşullarda ortaya çıkmış bir ulusal hareket yaratmıştır. Bu ulusal hareket, başlangıçta “marksist-leninist” temelde örgütlenmiştir. Bu da, çağımızın ve “Kürt ulusal sorunu”nun ayrıncı özelliğini, emperyalist dönemde ulusal hareketlere ve ulusal kurtuluş hareketlerine sadece proletarya partisinin ve ideolojisinin öncülük edebileceği gerçeğini açıkça gösterir. Ve yine başlangıçta “marksist-leninist” temelde örgütlenmiş Kürt ulusal hareketinin, bu temelden uzaklaştıkça çözümsüzlüğe ve çıkmaza girdiğidir.

Kürt ulusal hareketinin bu gerçekliği, bugün “Kürt açılımı” çerçevesinde yapılan anlamsız tartışmaların, “çözüm” önerilerinin ve söylemlerin maddi temelini oluşturur.⁷

Örneğin DTP milletvekili Aysel Tuğluk, bir kaç ay önce “Bazıları dedi ki bu bir haldir. Bırakın bu işleri başaramazsınız. Bu devlette bu ordularla baş edemezsiniz de-

⁷ “Ben yol haritama güveniyorum. Demokrasiden asla vazgeçmem. Yol haritası demokrasinin yol haritasıdır, demokrasinin geliştirilmesidir, demokrasinin çitasıdır, demokrasinin açılımı, halka mal edilmesidir. Bu yol haritasının içeriği demokratiktir. Benim bu yol haritam ezberleri bozacaktır. Liberalizmin, marksizmin-sosyalizmin klasik yaklaşımları yoktur. Anlamakta zorlanabilirler. Sadece bireysel haklar deniliyor, kolektif haklar dikkate alınmıyor. Oysa bunlar ayrıştınlamaz, ikisi bir bütündür, madalyonun iki yüzü gibidir. Sosyalist devlet olmaz. Devletin sosyalisti, liberali, kapitalisti olmaz, devlet devlettir, iktidar iktidardır. Hatta Lenin, devrim yaptıktan sonra diyor ki ‘bana sosyalist devletle ilgili kitap getirin’. Halbuki sosyalist devlet olmaz. Devrimi yapıyor ama devrimden sonra ne yapacağını bilemiyor, bocalıyor. Çin’in durumu da ortadadır, Çin tamamen Amerika’ya, kapitalizme hizmet ediyor, Amerika’ya hizmet ediyor. Amerika oturmuş, Çin bir buçuk milyarlık, Hindistan bir milyarlık nüfusuyla Amerika’ya çalışıyor. Amerika bunları bağlamış kendisine çalıştırıyor. Hatta Rusya da Amerika’ya hizmet ediyor, biraz direnmeye çalıştı yapamadı. Bundan sonra o da daha çok hizmet edecek.” (A. Öcalan, 9 Eylül 2009 tarihli görüşme notu.)

diler. Şimdi Onlar gelsin görsünler, devrim nasıl yapılır, Kürt anaları nasıl birer devrimci olur gelip görsünler. Bu bir toplumsal devrimdir.” diye konuşurken, bugün (1 Eylül 2009) şöyle konuşmaktadır.

“Öcalan ve PKK dolaylı olarak çözümün bir parçası haline getirilmeli. Siz PKK ve Öcalan’ı muhatap almazsanız, DTP’nin misyonu buna yetmez. DTP önemi bir aktör olabilir ve bir yere kadar getirebilir. PKK, sadece silahlı güç olarak değerlendirilmemelidir. Kitle gücü vardır. Akıllı devlet Öcalan’ı sürece katar... Bunlarla birlikte bu halkın, halk olmasına saygı istiyoruz. Evrensel ilkeler çerçevesinde haklarının güvence altına alınmasını istiyoruz. Genelkurmay ile İçişleri Bakanı’nın açıklamasında bir paralellik var. Etnik tanımlamadan arındırılmış bir vatandaşlık tanımlaması, ana dilde eğitim. Dilin gelişiminin önü açılmalı. Bu süreç tikanırsa ayrılmaya kadar tartışılabilir. Bunu bir öngörü olarak söylüyorum.”

Tam da herkes “Kürt açılımı”nı tartışırken, Sezen Aksu’ya bile, bu “açılım”ı karşı çıkanlar “iki dünyada da lekelidirler” diye ilan ettirilmişken, birden “ayrılmayı da tartışınız” anlamında söylenen sözler, basit bir kafa karışıklığını göstermez. Bu, söylenmesi gereken ve söylenmek istenenin net ve açık biçimde söylenememesinin ortaya çıkardığı tutarsızlıktır. Bu tutarsızlık, bir yandan “toplumsal devrim”den söz ederken, diğer yandan AKP ile “Kürt açılımı” pazarlığı yapmanın tutarsızlığıdır.⁸

Diğer taraftan, genel olarak emperyalist dönemde, özel olarak emperyalizmin dünya çapında mutlak egemenlik kurduğu günümüz koşullarında “Kürt ulusal sorunu”nu yalın ve basit biçimde “Kürt sorunu”na indirgemek ve ardından emperyalizmle (doğrudan ya da dolaylı) anlaşmaya vararak bu

sorunu çözmeye kalkışmak, birincisinden çok daha büyük bir tutarsızlık ve çıkmazdır.

Ama bu, “yeni” bir durum değildir. 19. yüzyılın sonlarından itibaren, hemen her zaman “ezilen uluslar”, “ezen uluslar”ın, şu ya da bu nedenle (ama asıl olarak savaşlarla) zayıflaması ya da parçalanması yoluyla “zafer kazanmak” peşinde olmuşlardır.

Marksist-leninistler, ulusal sorunların *sürekli ve kalıcı* çözümünden yanadır ve böylece bir çözümü savunur. Bu çözüm de, çağımızda, proletaryanın öncülüğünde gerçekleştirilecek bir ulusal kurtuluş ve sosyalizme geçişle gerçekleştirilebilir. Lenin’in çok açık biçimde ortaya koyduğu gibi, uluslar arasındaki bir savaşın, asıl olarak da emperyalist ülkeler arasındaki bir savaşın sonucunda, zafer kazanan taraflar, yenilen tarafı cezalandırmak ya da yeniden kendisi için bir tehlike olmasını önlemek için, bazı ulusların ayrılmalarını, ayrı bir devlete sahip olmalarını olanaklı hale getirir.

Lenin, I. Yeniden Paylaşım Savaşı’nın olası sonuçlarını ele alırken şöyle söyler:

“Şimdiki savaşın belli bir sonuca ulaşması durumunda, Avrupa’da yeni devletler (Polonya, Finlandiya, vb.) kurulmasının, emperyalizmin ve onun iktidarının gelişmesi koşullarını bozmaksızın tam olarak ‘gerçekleştirilmesi’ mümkündür. Tam tersine böyle bir durum, mali-sermayenin etkisini, değerini noktalarını ve baskısını artırır. Fakat savaşın daha başka bir sonuca ulaşması halinde de yeni Macaristan, Çekoslovakya, vb. devletlerinin kurulması, *aynı şekilde* ‘gerçekleştirilebilir’. Britanya emperyalistleri, zafer kazanacaklarını hesaplayarak, şimdiden bu ikinci sonucu planlıyorlar. Emperyalist çağ, dünya emperyalist ilişkilerinin *sınırları çerçevesinde* ulusal siyasal bağımsızlık için çaba gösterilmesini ya da bunun ‘elde edilirliliği’ni yıkmıyor. Ne var ki bu sınırların *dışında*, cumhuriyetçi bir Rusya, ya da genel olarak, dünyanın herhangi bir yerinde büyük bir demokratik dönüşüm, bir dizi devrimlere girişmeksizin ‘gerçekleştirilemez’ ve sosyalizm olmaksızın istikrarlı hale gelemez.”⁹

Böylesi bir “çözüm”, hemen her durum-

⁸ “Uluslara yapılan her baskı, geniş halk yığınlarının direncini davet eder; ulus olarak baskı altında kalan halkın direnci, her zaman, ulusal ayaklanma eğilimi gösterir. Ezilen ulus burjuvazisininin (hele hele Avusturya ve Rusya’da) bir yandan pratikte, **kendi halkından gizli olarak ve ona karşı**, ezen ulusun burjuvazisiyle gerici anlaşmalara girerken, bir yandan da **ulusal ayaklanmadan söz etmesi** hiçte seyrek görülen bir şey değildir.” (abç) (V. İ. Lenin, *Marksizmin Bir Karikatürü ve Emperyalist Ekonomizm*, s. 73-74.)

da bir “pax-Roma” türü bir çözümdür.

I. Yeniden Paylaşım Savaşı sırasında Ermeniler, aynı devlet kurma istemlerini gerçekleştirebilmek için, savaşın Osmanlı İmparatorluğunun parçalanması ve dağıtılmasını sağlayacak bir sonuçla, yani Osmanlı'nın yenilgisiyle sonuçlanmasıyla, (Lenin'in sözünü ettiği “savaşın bir sonucu” olarak) kendi kaderini tayin hakkını elde etmeyi hesaplarken benzer biçimde davranmışlardır. Bugün Ermeni “soykırımı” tartışmalarında sürekli olarak ortaya sürülen Ermenilerin “İngilizler ve Fransızlarla gizli anlaşmalar yaptıkları” iddiasının da gerçekliğidir bu.¹⁰

Proletaryanın çıkarı, her durumda “bir dizi devrimler”le ulusal sorunların kalıcı ve sürekli olarak çözümlenmesinden yanadır. Bu boyutuyla, 1970’lerde Türkiye halklarının “birleşik” mücadelesiyle gerçekleştirilecek bir devrime bağlanan “çözüm”, emperyalist sistemin *dışında* bir çözümdür. Ancak 70’lerin devrim mücadelesi devrimle sonuçlanmamıştır. Her devrimin yenilgisi, milliyetçiliğin ve karşı-devrimin zaferi demektir. Öyle de olmuştur. “Kürt ulusal sorunu”, 80’lere gelindiğinde, tümüyle “ayn örgütlenme”ye dayanan bir ulusal hareketin konusu olmuştur ve karşı karşıya kaldığı tüm sorunlar da bu durumdan türemiştir.

1990'lara gelindiğinde, özellikle 1993'ten sonra, Türkiye'deki Kürt ulusal hareketi (PKK'nin yönetiminde) geçmişle ve kökeniyle olan tüm bağlarını kesmiştir. PKK, yanlış biçimde konulmuş ve tanımlanmışsa da, başlangıçtaki “marksist-leninist” konumunu terk etmiş ve giderek anti-marksist bir çizgiye oturmuştur. Bugün PKK hareketinin, dolayısıyla da Kürt ulusal hareketinin üzerinde marksizm-leninizmin herhangi bir etkisi söz konusu bile değildir. Bu nedenle de, PKK ve Kürt ulusal hareketi, “perspektif”ini *yitirmiştir*. Artık “Kürt sorunu”nu doğru biçimde tanımlayamadığı gibi, nasıl çözüme

ulaştırılacağını da bilememektedir.

Amerikan emperyalizminin Irak işgaline kadar “globalizm”, “yeni dünya düzeni” söylemlerinin etkisi altına giren PKK hareketi, bu söylemlerin etkisiyle “yeni” çözümler üretmeye koyulmuştur. “Ulus-devlet”ler döneminin “sona erdiği” inancıyla (ya da yanılsamasıyla), Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını elde etmeyi tümüyle bir yana bırakmıştır. Amerikan emperyalizminin “globalizm” söylemi çerçevesinde oluşturacağı varsayılan “yeni dünya düzeni” içinde Kürtlere bir yer ve misyon biçilmeye çalışılmıştır.

Ama Irak'ın işgali, emperyalizmin değişmediğini, “globalizm” söyleminin sadece ideolojik bir saptırma söylemi olduğunu açıkça ortaya koymuştur. Ve bu andan itibaren, “yeni dünya düzeni”ne göre “biçimlenen” PKK hareketi boşluğa düşmüştür. Irak'ın işgali, Kuzey Irak Kürtleri açısından “yeni” bir umut, Amerikan emperyalizminin “yeni” Ortadoğu oluşumu içinde “bağımsız devlet” sahibi olabilecekleri umudunu yaratmıştır. Ancak gelişen olaylar, Irak'taki silahlı direniş ve Amerikan demokratik kamuoyunun baskısı, “neo-con proje”nin uygulamaya şansını tümüyle ortadan kaldırmıştır. Bu da eskiye, “statüko”ya geri dönüşü getirmiştir.

Açık ve net olarak, “dört parça” (ki “beşinci” parçayı da hesaba katan Kürt siyasal hareketleri de ortaya çıkmıştır) Kürdistan sorunu, tarihin eski dönemlerinde çözülmesi gereken bir sorunun (ve belki de dünya çapında bu durumdaki tek ulusal sorunun) *çözumsuzlüğüdür*. Uzlaşmalarla, gizli anlaşmalarla, emperyalizmin konjonktürel çıkarlarına bağlanarak çözümlenebilmesi ise olanaksızdır. Bu nedenle, Kürt ulusal sorunu, bir kez daha ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı *temelinde* çözümlenmesi mutlak olarak gereken bir ulusal sorundur.

⁹ V. İ. Lenin, *Marksizmin Bir Karikatürü ve Emperyalist Ekonomizm*, s. 63, dipnot.

¹⁰ Şüphesiz I. Yeniden Paylaşım Savaşı, savaşın ve savaştan “çözüm” bekleyen tüm tarafların beklentilerine uygun sonuçlanmamıştır. 1917 Ekim Devrimi, tüm bu hesapları altüst etmiştir.

“Ayrılmayı Düşünmek”, Referandum ve Ezber

“Norveç’e istisnai ölçüde geniş özerklik tanınmasına karşın (Norveç’in kendi parlamentosu vb. vardı), birliğin kurulmasından sonra uzun yıllar Norveç’le İsveç arasında sürekli sürtüşmeler oldu, ve Norveçliler İsveç aristokrasisinin boyunduruğunu atmaya uğraştılar. En sonu Ağustos 1905’te bunu başardılar. Norveç parlamentosu, İsveç kralının artık Norveç kralı olmadığı kararını verdi, ve daha sonra Norveç halkı arasında yapılan referandumda, pek büyük çoğunluk (birkaç yüze karşı 200.000)* İsveç’ten tam ayrılma yolunda oy verdi. Kısa bir karasızlık döneminden sonra, İsveçliler bu ayrılma olgusunu sineye çektiler.

Bu örnek bize, modern iktisadi ve siyasal ilişkiler içinde, ulusların hangi esaslar üzerinde ayrılıp bağımsız devlet kurmalarının olanaklı olduğunu ve bunun gerçekleştiğini, ve siyasal özgürlük ve demokrasi koşullarında bu ayrılmanın aldığı biçimi gösterir.

Tek bir sosyal-demokrat bile, eğer siyasal özgürlük ve demokrasi kendisini ilgilendiriyorsa (ilgilendirmedeği takdirde, doğal olarak o artık sosyal-demokrat değildir), Norveç örneğinin ulusların ayrılmasıyla ilgili çatışmalarda “Rus biçiminde” değil de, ancak 1905’te Norveç’le İsveç arasında uygulanan biçimde çözüme gidilmesi için, sınıf bilincine sahip işçilerin sistemli propaganda yapmayı ve ortamı hazırlamayı kutsal görevleri saymaları gerektiğinin pratik kanıtı olduğunu yadsıyamaz. Programda, ulusların kendi kaderlerini tayin etme hakkının tanınması maddesinin taşıdığı anlam tamamen budur.” (Lenin, *Ulusların Kaderlerini Tayin Hakkı*, s. 91.)

“Vardığımız noktada öncelikle açıklığa kavuşturulması gereken husus, Türkiye’nin temel katmanları olan Türkler ve Kürtlerin birlikte mi, yoksa ayrı ayrı mı yaşama iradesini taşıyıp taşımadıklarının saptanmasıdır...

Bence Türklerle Kürtlerin birlikte mi, yoksa ayrı ayrı mı yaşamak istedikleri saptaması referandumla yapılmalıdır ve bir an önce yapılmalıdır. Bu referandum öncesinde konunun alabildiğine serbest bir ortamda, herkesin her şeyi söyleyebileceği, hiçbir korku altında kalmayacağı bir kampanya süreci yaşanmalıdır. Vatandaşlar, neye oy verirse, sonradan neyle karşılaşacaklarını baştan bilmeli, tartışmalı, söylenecek her sözü dinleme imkânı bulmalıdır.

Referandumda, bütün Türkiye halklarına şu soru sorulmalıdır: ‘Kendinizi nasıl telakki ediyorsunuz; Türk mü, Kürt mü?’ Türklerin bir ayrışma talebi olmadığına göre yanıtı ‘Kürt’ olanlara sorulacak ikinci soru da şudur: ‘Ayrışmadan mı yanasınız, yoksa birlikte yaşamak mı istiyorsunuz?’

Eğer Kürtlerin 2/3’ünden fazlası ‘ben ayrılmak istiyorum’ diyorsa, O zaman bu ayrışmanın aşamaları konuşulur. Mesela, ilk başta eyalet sistemiyle başlanır, yavaş

* Norveç referandumu 13 Ağustos 1905’te yapıldı, referanduma seçmenlerin yüzde 80’e yakını katıldı, 368.200 kişi ayrılıktan yana, 184 kişi karşıt oy kullandı.

yavaş bağımsızlık gündeme gelir. Bu yapılırken de bin yıllık kardeşlik üzerinden hareket edilir. Çünkü, sonuçta ayrı ayrı da olsa yan yana yaşayacağız. Ama, mesela bugüne kadar o bölgeden alınan verginin 20 katı kadar o bölgeye bütçe ayrılıyorsa, bu artık olmayacak demektir.

Türkiye'nin gerçek bir strateji geliştirebilmesi için, önce 'Ey Kürt kardeşim, ey Türk kardeşim, sen ne istiyorsun?' diye sorması gerekiyor. Bunun yanıtını almadan yapılacak tüm arayışlar beni bağışlayın ama hafif kalır. Gideceğimiz yolu bulmak, çözümün zeminini anlamak için önce buna karar vermemiz lazım."

(NATO Yeni Stratejik Konsepti Uzmanlar Grubu üyesi, emekli Büyükelçi Ümit Pamir, "Türkiye Kendi Modelini Arıyor" (Devrim Sevimay'ın yazı dizisi), *Milliyet*, 7 Ağustos 2009.)

Birden bire "Kürt açılımı" tartışmalarının içine "referandum" ve "ayrılığı düşünme" sözcükleri düştü. Birincisi, Ümit Pamir'den gelirken, ikincisi, Ümit Pamir'in açtığı "fare deliği"nden girmeye çalışan Aysel Tuğluk tarafından dile getirildi.

NATO'nun "Yeni Stratejik Konsepti"ni hazırlamakla görevlendirilen, onursal başkanlığını Madeleine Albright'in yaptığı ve *Royal Dutch Shell* petrol şirketinin eski CEO'su Jeroen van der Veer'in daimi başkanı olduğu "Uzmanlar Grubu"nun ("Akil Adamlar") Türkiye temsilcisi Ümit Pamir, "Kürt sorunu"nu "pratik" biçimde ortaya koymakta ve çözmektedir.

Tüm "Kürt sorunu" ya da "Kürt açılımı" tartışmalarında belirgin biçimde ortaya çıkan "muhatap kim?" ve Kürtler ya da PKK "ne istiyor?" sorularının ve bu soruların üzerine inşa edilen "güvensizliğin" karşısında Pamir'in "çözümü", açıktır ki, "pratik" ve anlaşılabilir bir çözümdür.

Pamir'e göre sorunu çözenin "pratik" yolu, önce kimin Kürt, kimin Türk olduğu- nun saptanmasıdır.

Nasıl saptanacaktır?

Bu soruya Pamir'in yanıtı, ülke çapında "Kendinizi nasıl telakki ediyorsunuz; Türk mü, Kürt mü?" sorusunun sorulduğu bir referandumdur. Böylece kimin "Türk", kimin "Kürt" olduğu anlaşılacaktır.

Ardından kendisini Kürt "telakki edenler"le ikinci bir referandum yapılacaktır: "Ayrışmadan mı yanasınız, yoksa birlikte yaşamak mı istiyorsunuz?"

Bu referandumun sonucu (Pamir'e göre 2/3 oranında) "evet" çıkarsa, artık ayrılığın zaman içinde nasıl gerçekleştirileceğine ilişkin görüşmelere geçilir ve "barış" içinde ayrılık gerçekleştirilir.

Pamir, eski bir büyükelçi olarak Birleş-

miş Milletler'in böylesi ulusal çatışmalar konusunda "*self-determination*" hakkının nasıl kullanılacağına ilişkin aldığı kararları ve uygulamaları çok iyi bilmektedir. Dolayısıyla da Birleşmiş Milletler'in karar ve uygulamalarına uygun olarak "Kürt sorunu"nun çözülebileceğini düşünür.

Bu "çözüm"ün "pratik" olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Üstelik uluslararası (Birleşmiş Milletler ve *Wilson Prensipleri*'ne) "temayül" ve "kararlar"a da uygundur (*self-determination right*). Hatta son olarak da, Kosova'da, NATO askeri gücünün "şemsiyesi" altında uygulanmıştır. Genel görünümü ve söylemi altında Pamir'in "çözüm" yöntemi, Norveç'in İsveç'ten ayrılması sırasında uygulanan "biçim"e de oldukça benzer. Ancak çok önemli *bir temelden* söz edilmemektedir.

Bu temel, tarafların, yani "Türkler" ve "Kürtler" in bu tür bir referandumu kabul etmiş olmalarıdır. Taraflar ya da taraflardan birisinin *kabul etmediği* bir referandumda gidilmesi, açıktır ki, hem çatışmaları yaygınlaştırır, hem de bir ulusun lehine diğer ulusun iradesinin çiğnenmesine yol açar. Bu da, hiç de "barışçıl" ve "demokratik" bir "çözüm" olmayacaktır.

Evet, Marksist-Leninistler için ulusların kaderlerini tayin hakkının tanınması *ilk temel* koşuldur. Ezen ulus, ezilen ulusun bu hakkını tanımalıdır. Ve "pratik çözüm" ne denli "referandum" biçiminde olursa olsun, bu hak tanınmadığı sürece ve tanınmadığı durumda "pratik" bir değere sahip değildir. Olsa olsa "dış bir güç"ün askeri koruması altında yapılabilir; Kosova örneği açıktır.

Nisan 2004'de Kıbrıs'ta yapılan "Annan Barış Planı" referandumunda da görüldüğü gibi, "dış güç"lerin dayatmasıyla ne kadar referandum yapılırsa yapılsın, bir tarafın ka-

bul etmediği ve edemeyeceği *bir sonuç* hiç bir uygulama şansına ve olanağına sahip *değildir*. Bunun tek istisnası, yine “dış güç”ün askeri gücüyle referandum sonucunu kabul etmeyen tarafı, bu sonucu kabul ettirmeye *zorlamasıdır*. Sorun, basit ve “pratik” biçimde “ayrılmadan yana mısınız, birlikte yaşamaktan mı yanasınız” şeklindeki bir referandumla, “Kürt sorunu”nu çözer görüldüğü yerde, çözümsüzlüğe yönelmesidir.

Evet, önce Kürt ulusunun “ulus” *olduğunun* kabul edilmesi ve buna paralel olarak *Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkının tanınması şarttır*. Bu gerçekleşikten sonra, Kürtlerin “Türk”lerle birlikte yaşamayı isteyip istemedikleri, ayrı bir devlet kurmak isteyip istemedikleri, *tümüyle Kürtlerin vereceği bir karardır*.

Bu nedenle, sorunun ayrılma-birleşme bağlamındaki “pratik çözümü” ya da “biçimi”, bu ulusal hak *tanınmadığı sürece* boş sözden ibarettir. Boş sözden ibarettir, Kıbrıs olayında da görüldüğü gibi, referandumun sonucu “çoğunluk ulus” tarafından “beğenilmediği” koşullarda kolayca iptal edilebilir. Bu nedenle, *önce* Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı *resmen, de facto değil, de jure kabul edilmelidir*.

Hakkın *de jure* kabulünden sonra Kürt ulusu kendi geleceği hakkında bir karara varacaktır. Bu karar ayrılma şeklinde olabilir, birlikte olmak şeklinde olabilir. Ama her durumda karar Kürt ulusuna aittir.

Bu andan itibaren somut başka sorunlar ortaya çıkar.

Kürt ulusu ayrılma yönünde iradesini beyan ettiğinde, ayrılmanın nasıl gerçekleştirileceği ve sınırların nasıl belirleneceği somut, ama yaşamsal önemde sorunlar olarak ortaya çıkar.

Genel kural olarak, ayrılan taraf “daha azla” yetinmek durumundadır ve sadece nüfusun büyük çoğunluğunu oluşturduğu bölgelerle sınırlı bir toprak sahibi olabilir. (Pamir’in referandumda 2/3 oranını esas almasının gerçekliği de burada yatmaktadır.) Bu da, doğru bir nüfus sayımı yapılmasını öngerektirir. Ancak Kerkük sorununda görüldüğü gibi, böylesi bir nüfus sayımının yapılabilmesi de bir dizi sorunu beraberinde getirmektedir.

Eğer temel, yani Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı, *barışçıl* olarak ayrılma hakları kabul edilmemişse, ayrılık kararı

sonrasındaki gelişmeler yeni çatışmaları kaçınılmazlaştırır. (Bu da, ulusal sorunların basit ve pratik bir çözümünün o kadar da kolay olmadığını gösterir.) Yeni çatışmalar, nüfus mübadelesi vb. yollarla azaltılabilse de, “mübadale” edilen nüfusun kendi “anayurt”larını *zorla* terk etmelerinin öfkesi yıllar boyu sürebilir. Böyle bir durumda, gerek ayrılan taraf, gerek ayrılmış olan taraf, gerekirse yüzlerce yıl sürececek bir “düşmanlık” ya da “düşmanca” bir “komşuluk” ilişkisine gireceklerdir. (Ermenistan olayı açıktır.)

Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı, her şeyden önce *demokratik bir Türkiye* ile olanaklıdır. Demokratikleşmemiş bir Türkiye, hiç bir koşulda Kürt ulusunun en demokratik ve temel hakkı olan kendi kaderini tayin hakkını tanımayacaktır, kabul etmeyecektir. Bir dönemin çok popüler sözüyle, “Demokratik Türkiye”, sözde değil, özde demokratik Türkiye olmak zorundadır. Bu da Türkiye’nin demokratikleşmesinin önündeki engellerin ortadan kaldırılması demektir. Bu engel ise, asıl olarak emperyalizm ve emperyalizme bağımlılıktır. Dolayısıyla demokratik Türkiye, aynı zamanda *emperyalizmden bağımsız bir Türkiye* demektir.

Emperyalizmden bağımsız olmak, açıktır ki, emperyalizmin ülkeye açık müdahalesine, yani *Türkiye halkının kendi kaderini tayin hakkının ihlaline* yol açar. Bu açıdan, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı, Kürt ulusunun sahip olması gereken bir hak olduğu kadar, Türkiye halkının *emperyalizmden bağımsız yaşama hakkı* olarak da var olması gerekir. Son Irak ve Afganistan işgalleri açıkça göstermiştir ki, emperyalizm, kendi çıkarlarına aykırı olduğu her durumda, *self-determination* hakkını kolayca ortadan kaldırabilmektedir.

Ülkenin geri kalmışlığının temel nedeni ve demokratik olmasının temel engeli durumundaki emperyalizmden kurtuluş, bu anlamıyla, Kürt ulusunun da kurtuluşu anlamına gelir. Türkiye halkının emperyalizmden bağımsız devlet olarak yaşama ve varolma hakkı, böylece Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkıyla, yani ayrı devlet kurma hakkıyla *çakışır*.

Sorun, böylesine “global” ve böylesine iç içedir. Kürtlerin kaderi ile Türkiye’nin kaderi bir ve ortaktır. (Türk ya da Kürt kökenli olup olmadığının hiç önemli olmadığı Tür-

kiye proletaryasının çıkarları da bunu gerektirir.)

Buradan çıkartılabilecek tek sonuç, Türkiye halkının, Kürt ve Türk ulusuna mensup herkesin birlikte, ortak düşmana karşı mücadele yürütmelerinin gerekli olduğudur. Bu mücadele, her durumda Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkının tanınmasını programına almış bir mücadele olacaktır. Ve ancak bundan sonradır ki, yeni, emperyalizmden bağımsız ve gerçekten demokratik Türkiye, “iki kurucu öge”nin ortak mücadelesiyle ortaya çıkacaktır. Ortak mücadele, şüphesiz ortak ve birleşik bir örgütlenmeyi gerektirir.

Ancak bu, hiç de “pratik” değildir. PKK hareketinin, ilk baştan itibaren “ayrı örgütlenme” olarak ortaya çıkmış olması ve “çok uzun yol” katetmesi de, bunun “gerçekçi” olmadığını kanıtı olarak gösterilebilir. Ama “gerçekçi” olanın ne olduğu sorulduğunda da, alınan yanıt, yine Türkiye bütünselliği içinde “barışçıl ve demokratik bir çözüm” olduğu söylenmektedir. Ve Pamir’in “seslendirdiği” ikili referandum da, bu “çözüm”ün “pratik” ifadesi olarak sunulabilmektedir.

Ama zaten PKK hareketi, daha ilk baştan itibaren, “işçi partisi” adıyla, ulusal temelde, yani “ayrı örgütlenme” olarak ortaya çıkmıştır. Bu açıdan bakıldığında, sorunun, hiç de Türkiye bütünselliği içinde çözülebilir bir sorun olarak kabul edildiği söylenemez. Ama bugün gelinen aşamada “demokratik cumhuriyet” vb. tezlerle, tersi savunulmaktadır.

PKK, her ne kadar “globalleşen dünya”da “ulus-devlet”in sona erdiği teziyle, Kürt ulusunun ayrı bir “ulus-devlet” kurma talebi olmadığını ve olamayacağını ileri sürse de, Kürtlerin, Kürt ulusunun çoğunluğu, açık biçimde kendi kaderlerini kendilerinin tayin etmesinden yanadırlar. Bu da, yalın olarak ifade edersek, zihinlerde ayrılma, ayrı devlet kurma, yani Kürdistan devleti *varken*, söylemde ve pratikte *yokmuş gibi* davranmak şeklinde bir ikilik, çelişki yaratmaktadır.

İşte bu çelişki, Kürt ulusal sorununun, ortaya atılan her türlü “barışçıl”, “hümanist” ve “demokratik” çözümlerle çözülememesinin nedenidir.

Ya ulusların kaderlerini tayin hakkı temelinde Kürt ulusunun ayrılma, ayrı devlet kurma, siyasi kaderini belirleme hakkı *tanınır*

(bu hakkı nasıl kullanacaklarına kendileri karar verirler), ya da bir yandan bu hakkın tanınmamışlığı koşullarında, sanki *tanınmış gibi* talepler ve çözümler ortaya atılır.

Kürtçenin serbest bırakılması, Kürt kültürel haklarının tanınması, Kürtçe eğitim ve nihayetinde “bölgesel özyönetim” gibi talepler, ne kadar genel sözlerle ifade edilirse, o kadar “gerçekçi” görünürken, somut olarak ifade edildiğinde, kesinkes “ayrılığı” belirginleştiren ve kesinleştiren özellikler kazanmaya başlar.

Sorun ve çelişki, PKK hareketinin Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı isteminden (“globalizm” söylemiyle) programatik olarak *vazgeçmişken*, Kürtlerin çoğunluğunun böyle bir hak temelinde “aynı bir devlete” sahip olmayı *istemelerinden* kaynaklanmaktadır.

Elbette, bir kez “globalizm” söylemi kabul edilmişse, “globalleşen dünya”da artık “ulus-devlet”ler döneminin sona erdiği düşünülüyorsa (ne kadar “ulus-devlet”i, yalın ve sınıfsız bir devlet kavramına indirgeyerek, “zor aygıtı” olduğunu, dolayısıyla insanları “ezdiği” gibi bir çıkarsamaya dayandırılmaya çalışılıyorsa da), ister istemez Kürtlerin çoğunluğunun “aynı bir devlet” istemi biçimsizleştirilmek ya da belirsizleştirilmek zorundadır.

Bugün, içinde yaşadığımız süreçte, Kürt ulusal sorununun en temel sorunu, öncelikle bu çelişkiyi (ve tutarsızlığı) ortadan kaldırmaktır. Bu da, ilk başa, yani ulusların kaderlerini tayin hakkı sorununa geri dönmek demektir.

Ama bu “pratik” ve “gerçekçi” midir? Bu, ilk başa geri dönüş, kaçınılmaz olarak bağımsız ve demokratik Türkiye konusuna geri dönüş demektir. Kürt ulusal hareketi bunca yol almışken, “bu noktaya” gelmişken, Türkiye işçi sınıfının ortak mücadelesini gerektiren bir “başlangıç”tan söz etmek “pratik” ve “gerçekçi” görünmeyebilir. Ancak sorunun, sadece ve sadece Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkı temelinde çözülebilir olması gerçeği, kaçınılmaz olarak başka “pratik” ve “gerçekçi” çözümlerin uygulanmasını olanaksız kılmaktadır.

Açıktır ki, her şeye “pratiklik” ve “gerçekçilik” açısından bakılmaya çalışılmaktadır. Ortada güçlü ve etkin bir “Türk solu” yokken, ortada az ya da çok bir devrimci mücadele yokken, koskocaman Kürt ulusal

hareketinin böylesine soyut bir ilke uğruna ve üstelik “globalleşen dünya”da geçerliliği olmayan bir hak uğruna ilk başa dönmesi beklenebilir mi?

Elbette yanıt, “beklenemez” olacaktır.

Bugün “Kürt açılımı” vb. söylemlerle ortaya çıkan “hava”ya bakıldığında, Kürt ulusal sorunu olmasa da, “Kürt sorunu”nun yakın zamanda çözüleceği umudunun arttığı, bu umutla Kürt halkının kendine olan özgüveninin güçlendiği, “çözüm”ün ya da “zafer”in çok yakın olduğu söylenebilir.

Biz marksist-leninistler açısından, böyle bir “hava”nın olup olmaması, hiç bir biçimde ulusal sorunların ancak ve ancak ulusların kaderini tayin hakkı temelinde çözümlenebileceği düşüncemizden vazgeçmemizi gerektirmez.

“Pratik” olsun diye söylersek, eğer “Kürt sorunu”, kendi kaderlerini tayin hakkı dışında, başka “yollarla” “çözümlemiş” olursa, bu tür “çözüm”lerin uzun dönemli sonuçlarını açıkça ortaya koymakla birlikte, bundan mutluluk duyarız. Çünkü bir dönem için de olsa, ulusal çatışmaların *sınıfsal çelişkilerin* üzerini örtmesi, *sınıfsal çelişkileri* ikinci plana itmesi durumu ortadan kalkmış olacaktır. Ancak tarihsel gerçek, ulusal sorunların bu tür “çözümler”inin, her zaman *geçici* olduğunu göstermiştir. Bu nedenle işçi sınıfının devrimci örgütü, her durumda, somut durumların öne çıkardığı taktik görevler ile stratejik görevlerini birbirine karıştıramaz. Bizler, bugünkü somut koşullarda ortaya atılan “çözüm”lerin içeriğini ve neden sorunu kalıcı biçimde çözemeyeceğini olabildiğince anlatmaya ve açıklamaya çalışırken, asıl olarak Kürt ulusal sorununun ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı temelinde çözümleneceğini söylemeye devam edeceğiz.

“İşte bu hak nedeniyle ve bu hakkın içtenlikle tanınması savaşımında, ezen ülkelerin sosyal-demokratları, ezilen ulusların ayrılma hakkına sahip olması gerektiğini bir istek olarak öne sürmelidirler. Böyle yapmazlarsa, ulusların eşit haklara sahip olduklarının ve enternasyonal işçi sınıfı da-

yanışmasının kabulü, gerçekte boş bir laf cambazlığından ve ikiyüzlükten başka bir şey olmayacaktır. Öte yandan, ezilen ulusların sosyal-demokratları, ezen ve ezilen uluslar işçilerinin birliğine ve kaynaşmasına büyük önem vermelidirler. Böyle yapmazlarsa, *her zaman* halkın çıkarlarına ve demokrasinin isterlerine ihanet eden ve kendi sırası geldiğinde, toprak ilhakına ve başka ulusları ezmeye, *her zaman* hazır olan kendi ulusal *burjuvazilerinin* istemeye istemeye dostu haline geleceklerdir.”*

Bugün için, böylesi bir durum ve olasılık çok uzaklarda görünmektedir ve hiç de “pratik” kabul edilmeyecektir. Buna karşı söylenebilecek tek sözü Lenin söylemiştir:

“Birlik gereğini ne kadar çok kavransak, tam birlik olmadıkça otokrasiye karşı uyumsuz bir saldırıya girişmenin olanaksızlığına ne kadar daha fazla inanırsak, bizim siyasal sistemimizde merkezi bir mücadele örgütüne gerek olduğu o kadar daha çok ortaya çıkacak ve bizler ‘basit’, ama aldatıcı ve temelde alabildiğine yanlış olan çözümlerle tatmin olmaya o kadar az eğilim göstereceğiz. Birbirimizi yabansılamanın verdiği zararlar kavranmadıkça, proletarya partisi kampında bu yabansılama, her ne pahasına olursa olsun, kesinlikle son verme isteğini taşımadıkça, ‘federasyon’ için incir yaprağına hiç de gerek yoktur; ilgili ‘ taraflar’ dan birinin çözmeyi gerçekten arzulamadığı bir sorunu çözmeye çabalamanın hiçbir yararı yoktur. Durum bu olduğuna göre, otokrasi tarafından ezilen bütün ulusların proletaryalarının otokrasiye ve giderek daha fazla birlik haline gelmekte olan uluslararası burjuvaziye karşı verdikleri mücadelede, başarı için merkezîyetçiliğin temel zorunluluk olduğunu, bırakalım, deneyimlerden ve asıl hareketten çıkarılacak dersler kanıtlasın.”** (Lenin)

* Lenin, *Ulusların Kaderini Tayin Hakkı*, s. 199-200.

** Lenin, “Programımızda Ulusal Sorun”, *Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları*, s. 20.

Bize, siz marksist misiniz, evet mi, hayır mı? diye sorulsa, tutumumuz, Newton'cu olup olmadığı sorulan bir fizikçinin, ya da Pasteur'cü olup olmadığı öğrenilmek istenen bir biyologun göstereceği tutuma benzer. Artık üzerinde tartışmayı gereksiz kılan apaçık gerçekler vardır. Yeni olayların yeni görüşler getirmesinin yanı sıra, eski görüşlerin de gerçek payını koruduğu unutulmayarak, fizikte "Newton'cu", biyolojide "Pasteur'cü" olunduğu gibi doğal biçimde "Marksist" olunmalıdır. Örneğin, Einstein'ın görelilik kuramının, Planck'ın quantum teorisinin yanında, Newton'un buluşlarının durumu böyledir, yeni kuramlar, İngiliz bilginine büyüklüğünden kesinlikle hiçbir şey kaybettirmez. Newton sayesinde fizik ilerleyebilmiş, yeni uzay görüşleri geliştirilmiştir. İngiliz bilgini bu gelişmenin gerektirdiği basamaklardan biridir.

İnsan, elbette ki, düşünür olarak, toplumsal doktrinler araştırmacı olarak, ya da içinde yaşadığı kapitalist sistemi bilen biri olarak Marks'a bazı yanlışlarını gösterebilir. Örneğin biz Latin Amerikalılar, onun Bolivar'la ilgili yorumuna, Engels ile birlikte Meksika konusunda yaptığı incelemesine katılmayabiliriz. Marks, bu yazılarında, günümüzde geçerliliğini yitiren bazı ırk ve ulus teorilerini kabul ettiğini belirtiyordu. Fakat büyük adamların bulunduğu parlak gerçekler, küçük yanlışlara karşın yaşar, küçük yanlışlar, insan düşüncesinin bu devlerinin eriştiği yüce dorukların tam anlamıyla bilincinde olsak bile, onların da

insan olduğunu, yanılabilirliklerini gösterir yalnızca. Bu nedenle, marksizmin başlıca doğrularını, halkların kültürel varlıklarının ve bilimsel bilgilerinin bir parçası sayıyor, artık tartışılmasına gerek kalmayan tüm değerler gibi doğal olarak kabul ediyoruz.

Toplumsal ve politik bilimlerdeki ilerlemeler, başka alanlarda da olduğu gibi, ilmleri zincir oluşturan, biriken, birbirine bağlanan ve sürekli mükemmelleşen uzun bir tarihsel evriminin parçasıdır. İnsanlık tarihinin ilk çağlarında, Çin, Arap ve Hint matematik bilimleri vardı. Bugün, matematiğin sınırı yoktur. Bilim tarihinde, bir Yunanlı Pitagoras, bir İtalyan Galilei, bir İngiliz Newton, bir Alman Gauss, bir Rus Lobaçevski ve bir Einstein vs. vardır. Aynı şekilde, toplumsal ve politik bilimler alanında, Demokrit'ten başlayarak Marks'a kadar uzun bir düşünürler zinciri orijinal araştırmalarını biriktirmiş, deney ve doktrinlerini dağ gibi yığmışlardır.

Marks'ın değeri, toplumsal düşüncede birdenbire niteliksel bir değişme meydana getirmiş olmasından ileri gelir. Tarihi yorumlar, dinamiğini anlar, geleceği önceden görür, böylece bilimsel görevini yerine getirmekle de kalmayıp, ayrıca devrimci bir düşünceye ortaya atar: Dünyayı yorumlamak yetmez, değiştirmek de gereklidir. Ancak o zaman, insan kölelikten, çevresinin aleti olmaktan kurtulup kaderinin mimarı haline gelir. O gün bu gündür, Marks eski düzeni korumaktan çıkar sağlayanların boy hedefi oldu. Tıpkı köleci Atina aristokrasisinin ideologları olan Platon ve çömezleri tarafından eserleri yakılan Demokritos gibi.

Devrimci Marks'tan başlayarak, Marks ve Engels adlı devlere dayanan, Lenin, Stalin, Mao Tse-tung gibi, yeni Sovyet ve Çin yöneticileri gibi büyük kişilikler sayesinde gelişim aşamalarını aşarak, izlenecek doktrinlerin ve örneklerin tümü oluştu. Marks'ın devrimci silahı eline almak üzere bilimi terkettiği noktada Küba Devrimi ona sahip çıkar. Düşüncelerini revizyondan geçirmek, Marks'tan sonra gelenlere karşı çıkmak ya da "saf" Marks'ı yaşatmak için değil, bilim adamı Marks orada tarihin dışına çıktığı, geleceği incelediği ve önceden gördüğü için Küba Devrimi bu noktada Marks'a sahip çıkar.

Bundan sonra devrimci Marks, tarihin bir parçası olarak savaşa katılacaktır. Biz pratik devrimciler, mücadeleye girişirken bilim adamı Marks'ın önceden gördüğü yasalara uyarız. Ayaklanma yolunda, eski iktidar yapısına karşı mücadele ederken, bu yapıyı yıkmak için halktan dayanak alırken mücadelemizin temelini bu halkın refah ve mutluluğu üzerine kurarken bilim adamı Marks'ın öngörüşlerini doğrulamaktan başka bir şey yapmayız.

Ernesto Che Guevara

Küba Devrimi'nin İdeolojisini İncelemek İçin Notlar

SERDAR SOYERGİN

1960/ADANA
26 EKİM 1980/ADANA

1960 yılında Adana'da doğdu. Faşist milis saldırıların yoğunlaştığı bir dönemde, lisede devrimci mücadeleye katıldı. Liseden sonra Adana Eğitim Enstitüsü'ne girdi ve burada THKP-C/HDÖ'nin örgütsel faaliyetleriyle tanıştı. 1979 yılında THKP-C/HDÖ üyesi olarak okul ve mahalle ilişkilerinde çalıştı ve 1979 ortalarında Adana Çukobirlik Yağ Fabrikası'na işçi olarak girerek, sendikal çalışmaların örgütlenmesinde yer aldı. Bu çalışmalarındaki etkinliği, san sendikacılar tarafından etkisizleştirilmek amacıyla polise ihbar edildi ve bir süre polis tarafından gözaltına alındı. 1980 başından itibaren polis tarafından aranması üzerine, illegal örgütsel faaliyette bulunmakla görevlendirildi.

14 Eylül 1980 günü Süleyman AYDEMİR yoldaşla birlikte gerçekleştirdikleri cezalandırma eylemi sonrasında oligarşinin resmi zor güçleriyle silahlı çatışmaya girdi ve çatışmada bir tank yüzbaşısını öldürdüler. Serdar yoldaş, çatışma sırasında aldığı iki kurşun yarası sonucu oligarşinin eline tutsak düştü.

Olayda bir yüzbaşının öldürülmesi nedeniyle 12 Eylül faşist askeri yönetimi çılgına döndü, halka ve devrimcilere duydukları bütün kinlerini Serdar yoldaşın yargılanmasında gösterdi.

40 gün süren tüm yargı-yargıtay ve onay işlemleri, hiç bir hukuk kuralına uyulmaksızın gerçekleştirildi ve idam cezası 25-26 Ekim 1980 gecesi infaz edildi.

Serdar yoldaşın son isteği, zafer günü yoldaşlarıyla birlikte içmeyi düşündüğü kahveyi, cellatların gözlerinin içine bakarak içmek olmuştur.

LEVENT ERTÜMER
1959/BERGAMA
14 EYLÜL 1977/BERGAMA

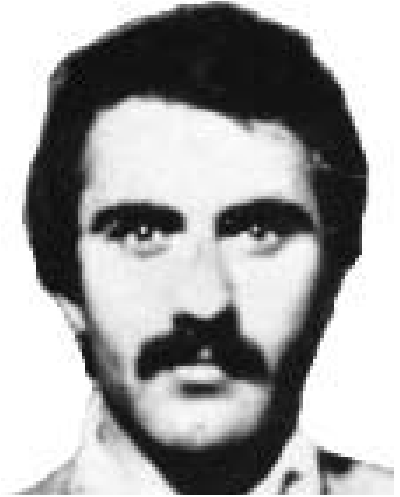
FARUK AÇIL
1959/BERGAMA
14 EYLÜL 1977/BERGAMA

LEVENT ERTÜMER ve FARUK AÇIL yoldaşlar, 1977 yılında THKP-C/HDÖ üyesi olarak örgütsel faaliyette bulundular. 14 Eylül 1977 günü faşist milislere yönelik silahlı eylem hazırlığı sırasında yanlarında bulunan bombaların patlamasıyla yaşamlarını yitirdiler.

ZİYA ERDÖNMEZ
1954 SİVAS/KANGAL
17 EKİM 1980 İSTANBUL/KADIKÖY

1954 Sivas/Kangal doğumlu Ziya yoldaş, 1973 yılında İstanbul İktisat Fakültesi'ne girişle devrimci mücadeleye aktif olarak katılmıştır. 1973-76 arasında öğrenci hareketi içinde çalışmış ve 1974 yılında AÖS'ne yönelik faşist saldırılarda yaralanmıştır. 1975-76 döneminde İYÖKD Yönetim Kurulu üyesi olarak çalışmış ve 1977'de THKP-C/HDÖ'nin Öncü Savaşına başlamasıyla birlikte profesyonel kadro olarak devrimci savaşa katılmıştır. 1979 sonlarında THKP-C/HDÖ-İstanbul İl Komitesi üyeliğine getirilmiş ve 1980'de Genel Komite üyesi olmuştur. 17 Ekim 1980 günü Kadıköy Nüfus Dairesi'nin basılması eylemi sırasında oligarşinin resmi zor güçleriyle girdiği çatışmada katledilmiştir.

Anadilde Eğitim ve Anadili Eğitimi

Marksizm-Leninizmin dil ve eğitim konusundaki tutumu, açıktır ki, proletaryanın sınıf özelliğiyle bağlantılıdır. Ve hemen herkesin bildiği (anladığı diyemeyiz) gibi, proletaryanın “vatani”, yani “anayurdu” yoktur. O çok bilinen “ezber”le ifade edersek, kapitalizmin mezar kazıcısı proletarya, sömürden, baskıdan arınmış, sınıfların ortadan kalktığı tek bir dünya ister ve bunun için mücadele eder.

Kapitalizm koşullarında proletarya, bir meta haline getirilmiş olan emek-gücünün satıcısıdır. Dolayısıyla metasını satabileceği her türlü pazarda bulunur ve yer alır. Bu pazarın, şu ya da bu ulusun ülkesi, şu ya da bu ulusal pazar olması önemli değildir. Önemli olan tek şey, kendi emek-gücünü olabildiğince uygun koşullarda ve olabildiğince yüksek ücretle satmasıdır.*

Böyle bir sınıfın, kendisini belli bir ulusla tanımlaması ya da sınırlaması zaten beklenemez. Eğer uygun koşullar varsa, işçi, emek-gücünü uluslararası piyasada satar. Zaten emek-gücü evrensel, “global” bir metadır. Bu koşullarda, işçi sınıfı, dünyanın her yerinde, her ülkesinde, her ulusal devlette çalışır. Bugün uluslararası emek-gücü göçlerine bakıldığında, dünyanın akla gelmedik her yöresinde değişik uluslardan işçilerin, emekçilerin çalıştığı kolayca görülür. Örne-

ğin Batı-Avrupa’da, özellikle de Almanya’da 3,5 milyon Türkiyeli insan yaşamakta ve çalışmaktadır. Aynı şekilde, İtalyanlar, İspanyollar, Yunanlılar, Çekler, Polonyalılar vb. işçiler, Avrupa’nın her yanında çalışmaktadır.

Doğal olarak, böylesine uluslararası bir işgücü (emek-gücü) göçü, bir yandan ekonomik, toplumsal ve siyasal sorunlar yaratırken, diğer yandan işçinin “anadili” ile çalıştığı ülkenin “resmi dili” arasında önemli sorunlar da yaratır.

Her tüccarın yüzyıllardır çok iyi bildiği gibi, pazarın dili, egemen dildir. Pazarın dilini bilmeyen bir tüccar, nasıl ki o pazarda malını satamaz ya da mal alamazsa (çevirmen ya da işaretlerle anlaşmak zorundaysa), işçiler de aynı durumdadır. Bir işçi, kendi “ulusal” topraklarının dışına çıktığı andan itibaren, çalışmak durumunda olduğu pazarın dilini asgari ölçüde bilmek zorunluluğu duyar. Orda yaşamak ve çalışmak zorunda olduğu sürece de, o dili asgari ölçüde bilmek durumundadır.

Bir süre sonra işçi görecektir ki, pazarın dilini ne kadar çok iyi biliyorsa, emek-gücünü daha uygun koşullarda satabilmektedir. Üstelik çocukları aynı ülke pazarında yaşamak ve çalışmak durumunda olduklarından, pazarın dilinin daha iyi öğrenilmesi yönünde hareket eder. Dolayısıyla da çocuklarının pazarın dili temelinde eğitim görmelerini sağlar.

Ancak her göçmen işçi, aynı zamanda bir “anadil” sahibidir ve kendi arasında bu dili kullanır. Çocukları bu dille doğar, bu dile yetiştirilir. “Anadili”, aynı zamanda işçinin

* Her ne kadar buradaki “satma” sözcüğü kulak tırmalayıcı gibi görünse de, proletaryanın emek-gücünü meta haline dönüştüren, yani alınıp-satılır bir “mal” haline dönüştüren kapitalizmin kendisidir. Kapitalistin gözünde, işçinin emeği (emek-gücü), onun satın aldığı herhangi bir metadan (mal) farksızdır.

kendi gelenek-göreneklerinin, kültürünün aktarılmasında belirleyicidir. Kendi “anadili” üzerinden bilgisini, kültürünü, yaşam deneyimini diğer kuşaklara aktarır. Ama öte yandan da, çalıştığı ülkenin (pazarın) dilini de bilmek ve kullanmak durumundadır.

Kapitalizm koşullarında, bu işçi göçü ve farklı diller sorunu, kaçınılmaz olarak bir çelişki ve çatışmayı içinde barındırır. Pazarın dilinin iyi bilinmemesi ya da öğrenilememesinin yarattığı olumsuz sonuçlar (hakkını arayamaması, daha iyi iş olanaklarını bulmakta zorlanması vb.) ile kendi kültürünü, yaşam deneyimini “anadili” üzerinden çocuklarına aktarmak durumunda olmasının yarattığı bir çelişkidir bu. Bu çelişkinin çözümü, proletaryanın sınıfsal çıkarları çerçevesinde ele alınır.

Dil, bilinçtir. Dil, insanların karşılıklı olarak anlaşmalarının, konuşmalarının, tartışmalarının ve ortak hareket etmelerinin de aracıdır. Örneğin bir Alman işçisinin sınıfsal çıkarı ile Türkiye kökenli bir işçinin sınıfsal çıkarı bir ve aynıdır. Aynı sınıfsal çıkarılara sahip olan bu iki farklı ulustan işçinin birlikte mücadele etmesi, ancak *ortak bir dille* olanaklıdır.

Ama dil, aynı zamanda milliyetçiliğin, şovenizmin, siyasal gericiliğin, faşizmin de kullandığı dildir. “Ortak dil”, her durumda mutlak bir olumlu sonuç üretmez. Dil, sadece araçtır.

Proletarya, her zaman bir dilin zorla kabul ettirilmesine karşıdır. Bu nedenle de “resmi devlet dili” adı altında yapılan baskılara, dayatmalara karşıdır. Açıktır ki, ekonomik ilişkiler ve ekonomik zorunluluklar, hangi dilin kullanılacağını belirler.

Ancak ekonomik evrim sürer. Her ulusal topluluğun içinde, eski feodal ilişkilere denk düşen pazar ilişkisi, giderek kapitalist pazar ilişkisine dönüşür. Böylece ortaya çıkan ulusal pazarlar, yeni ulusal devletleri ve bu devletlerin pazarında egemen olan ulusal dilleri yaratır.

Öte yandan, yukarıda ifade ettiğimiz gibi, aynı süreçte emek-gücü, kendi ulusal topraklarının dışına doğru göç eder.

Birinci durumda, her ulusun, kendi pazarında kendi ulusal dilini kullanmasını kaçınılmazlaştırırken, ikinci durumda, farklı ulustan işçilerin farklı bir ulusal dili kullanmalarını kaçınılmazlaştırır. Bu ikisi birbirinden ayrıdır ve aynı özelliklere sahiptir.

Birinci durumda, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı temelinde gerçekleşecek olan çözüm, doğrudan her ulusun kendi ulusal pazarlarında kendi dilini kullanmasını getirir. Burada anlaşılmayacak ve tartışılacak hiç bir yan yoktur.

İkinci durumda ise, pazarda egemen olan dilin kullanılmasının ekonomik zorunluluğu söz konusudur. Bu da, anlaşılabilir bir durumdur. Bu durumda ortaya çıkan sorunlar da, bu çerçevede içinde çözümlenir.

Bugün “anadilde eğitim” üzerine yapılan tartışmalar, bu iki farklı durumu gözönüne almaksızın, yalın bir milliyetçilik temelinde sürdürülmektedir.

Açıkça ortaya konulmalıdır: Bugün Türkiye’de bir Kürt ulusal sorunu vardır ve çözümlenmemiştir. Çözülmediği için de, “Kürtler” ile “Türkler”, aynı devlet yapısı içinde, aynı ortak pazarda birlikte varolmaktadırlar. Pazar, Türkiye pazarı, dış dinamiklerle, yani emperyalizm tarafından yukardan aşağıya geliştirilmiş, çarpık bir kapitalist pazardır. Pazar için üretim, bu devlet içinde en ücra köy ve mezralara kadar yayılmıştır ve “ortak” bir pazar için üretim yapılmaktadır. Bu da, bu pazarda egemen olan Türkçenin egemen dil olmasıyla birlikte yürür.

Buraya kadar her şey anlaşılabilir niteliktedir ve tartışılacak bir konu ya da sorun yok kabul edilebilir. Ama sorun vardır ve tartışılmaktadır: *Anadilde eğitim hakkı*.

Kürtlerin kendi dillerinde, yani Kürtçe eğitim hakkı, en doğal ulusal ve demokratik haktır. Bu hakkı, şu ya da bu gerekçeyle reddetmek, yalın biçimde bir demokratik hakkın reddedilmesidir, milliyetçiliktir.

Öyle ise, sorun nereden kaynaklanmaktadır?

Sorunun özü, yani “anadilde eğitim hakkı” konusunda ortaya çıkan tartışma, tümüyle Türkiye’de tek bir ulusun var olmamasından kaynaklanmaktadır, daha doğrusu böyle bir ulusun ve ulusal pazarın var olduğu varsayımıyla tartışılmaktadır.

Emperyalist dönemde, yeni-sömürgecilik döneminde ya da popüler dilde söylersek “globalizm” dünyasında tarihsel anlamda bağımsız ulusal pazarlar mevcut değildir. Tüm pazarlar emperyalizmin denetimindedir. Dolayısıyla pazarda egemen olan dil, emperyalizmin sömürsünü kolayca sürdürebildiği dildir. Bu kimi zaman İngilizce olabilir, kimi zaman ulus-devletin kendi

dili olabilir. Bunu belirleyen, emperyalizmin çıkarlarıdır.

Günümüzde, bir ulusun kendi iç dinamiği ile gelişmesi ve bu gelişmeyle kendi ulusal pazarını oluşturması, dolayısıyla da bu pazarda kendi ulusal dilini kullanması şeklindeki tarihsel süreç sona ermiştir. Pazar, emperyalizm tarafından belirlenmektedir.

Bugün, yeni-sömürgecilik yöntemlerinin kullanılmaya başlanmasından beri, üretimin çokuluslaşmasının bir sonucu olarak, küçük “ulusal” pazarlar adacıklarının yaratılması, emperyalist sanayi sermayesi ile mali sermayesinin işine gelmektedir. Bir zamanların gözdesi olan “serbest bölgeler”, böylesi pazar adacıklarının oluşturulmasının yalın olgusu olmuştur.

Emperyalizmin küçük “ulusal” pazarlar oluşturarak sömürsünü sürdürmesi, giderek bu pazarların bir “ulus” oluşturması yönünde “mikro milliyetçilik” dalgası yaratmıştır. Bu “mikro milliyetçilik” dalgası, her durumda küçük ulusal farklılıkların öne çıkarılmasıyla büyük devletlerin (çokuluslu) parçalanması sürecini başlatmıştır.

“Mikro milliyetçilik” adı verilen bu gelişme, örneğin “Laz kültürü”, “Lazca” gibi talepler temelinde belli bir yörede küçük bir pazar oluşturulmasına yönelir. Böyle bir pazarın oluşması durumunda, bu pazarın egemeni olabilecek bir “ulusal burjuvazi” ortaya çıkarsa, bu durum kaçınılmaz hale gelir. Emperyalist aşamada ulusal burjuvaziden söz edilemeyeceği için, burada söz konusu olan küçük-burjuvazidir. Eğer küçük-burjuvazi, emperyalizmin bu uygulaması karşısında kendisi için gelişme ve büyüme, yani büyük burjuva olma olanağı ortaya çıkacağını görürse, “mikro milliyetçilik”in en ateşli savunucusu ve yandaşı olur. Amaç, emperyalizme bağımlı bir “iç pazar”ın sahibi olarak “büyük burjuva” olmaktır. Bu küçük-burjuva milliyetçiliği (emperyalizme bağımlı), her durumda bir ulusal farklılık bulmak, bu farklılığı öne çıkarmak ve bu farklılık temelinde bir “ulus yaratmak” durumundadır. Bu türden “yapay ulus” yaratmak, emperyalizmin eski-sömürgecilik dönemlerinde de, kolonyalizm dönemlerinde de çokça görülmüştür. Cetvelle çizilmiş sınırlar bunun açık örnekleridir.

Böyle bir yapay ulus yaratılması, pratik olarak olanaksız değildir. Tümüyle emperyalizmin o dönemdeki ve o bölgedeki çıkar-

larına bağlıdır. Bu çıkarlara denk düştüğü ölçüde yaratılabilmektedir. Burada dil ve kimi durumda din (İsrail örneği), yapay ulus yaratılması için temel koşul olarak kullanılır.

Ama burada asıl belirlenmesi gereken, bu toplulukların, yani dil ya da dinsel farklılığa dayalı toplulukların gerçek ve tarihsel anlamıyla bir ulus olup olmadıklarıdır.

Bugün Türkiye’de bir Kürt ulusal topluluğu vardır ve kendi ulusal haklarına sahip değildir. Bu sorun, “mikro milliyetçilik” temelinde dayanan yapay ulus yaratılmasıyla aynı kefeye konulamaz. Dolayısıyla Kürtlerin kendi anadillerini kullanmaları ve anadillerinde eğitim görmeleri sorunu ile, yapay ulus yaratmayı amaçlayan “mikro milliyetçilik”in “anadilde eğitim hakkı” talebi bir ve aynı değildir.

Diğer yandan “anadilde eğitim” ile “anadil eğitimi” birbirine karıştırılmamalıdır.

Anadilde eğitim, ilkokuldan üniversiteye kadar her alanda eğitimin tek bir ulusal dilde yapılması demektir. Anadil eğitimi ise, herkesini kendi anadilini öğrenmesidir.

Bugün Türkiye’de bu iki eğitim birbirine karıştırılmıştır. Bir yandan Kürtçe “eğitim hakkı” talep edilirken, diğer yandan Kürtçenin öğrenilmesi için “eğitim hakkı”ndan söz edilmektedir.

Bu karıştırma ne denli bilinçli olarak yapılıyorsa da, son tahlilde, Kürt ulusal sorununun nasıl çözümleneceğinin belirsizliğinden kaynaklanmaktadır. Kürtler, kendi kaderlerini tayin hakkına sahip olmadıkları koşullarda, zorunlu ve kaçınılmaz olarak “Türkiye”nin bir parçası oldukları için Kürtçeyi, yani anadillerini öğrenme hakkı doğal bir hak olarak görülmektedir. Ama öte yandan, tıpkı “mikro milliyetçilik”te olduğu gibi, bu hak, aynı zamanda “uluslaşma süreci”nin tamamlanması için bir araç olarak görülmektedir. Konuyu içinden çıkılmaz hale getiren de budur.

Sorun, Kürt ulusal sorununun *dışında* ele alındığı sürece, kesinkes anlamsızdır. Ortada bir ulusal sorun vardır ve bu ulusal sorun, bir ulusun (Kürtler) kendi kaderlerini belirleme hakkına sahip olmamalarından kaynaklanmaktadır.

Bu gerçek bir yana bırakılarak, Kürtler, sanki Türkiye’nin ayrılmaz ve ayrılmaz bir parçası gibi görerek (Türk milliyetçiliği) ya da Kürtleri, kendi iradeleriyle karar vermiş-

cesine, “Türkiye vatandaşı” “üst kimliği” altında Türkiye’nin parçasıymış gibi (neo-liberalizm) kabul ederek anadili üzerinde tartışmaya girişmek saçmadır.

Eğer Kürtler, kendi kaderlerini tayin hakkı çerçevesinde Türkiye’den ayrılmama yönünde karar alırlarsa, bu durumda “birlikte yaşamanın” nasıl gerçekleştirileceği, dolayısıyla anadili eğitiminin ya da anadilde eğitimin nasıl yapılacağı tartışılabilir ve çözümlenebilir. Ancak bu durum yokken, varmış gibi tartışmak ve çözmeye çalışmak, olsa olsa her türlü milliyetçiliğin güçlenmesine hizmet eder.

Aynı topraklarda, aynı yasal çerçeve içinde, istemsel olarak bir arada yaşamak durumunda olan farklı dillere ve dinlere sahip insanların ortak yaşamlarının demokratik temelde sağlanması başka şeydir. Bu çözümler, çözümlenmemiş bir ulusal sorunun çözümleri olarak ortaya konulamaz.

Örneğin, Batı-Avrupa’daki Türkiyeli göçmen işçilerin anadil sorunu vardır. Bu sorun, yaşadıkları ülkenin dilini (örneğin Almanca) öğrenmeleri kadar, öğrenememeleri açısından da önemli bir sorundur. Batı-Avrupa ülkelerinde bugüne kadar izlenen “dil politikası”, kendi dillerinin göçmen işçiler tarafından öğrenilmesinin “mutlak zorunluluk” olduğu üzerine inşa edilmiştir. Öyle ki, özellikle göç sonrası doğan yeni kuşakların anadillerini hiç öğrenmeksizin kendi dillerini öğrenmelerini talep etmektedirler. Ve bunu “rüyalarınızı bile bizim dilimizde göreceksiniz” şeklinde ifade edebilmektedirler (Almanya “modeli”).

Burada sorun, göçmen işçilerin kendi anadillerini öğrenmeleri ve bu anadiller bilgisi üzerinden yaşadıkları ülkenin dilini öğrenmeleri sorunudur. Bu ülkelerde “anadilde eğitim hakkı”, sözcüğün tam anlamıyla “paralel toplum” yaratmayı amaçlayan bir çeşit “göçmen milliyetçiliği” ya da “tarikatçılık”tır. Sorunun çözümü, anadilin tam ve doğru öğrenilmesi temelinde, yaşanan ülkenin dilini öğrenmektir. Çünkü anadilini iyi bilen bir kişinin yabancı bir dili daha kolay

ve daha hızlı öğrenebildiği bilimsel bir gerçektir.

Ama bu çözüm, doğrudan birlikte yaşamayla ilgilidir.

Birlikte yaşayıp yaşayamayacakları henüz kararlaştırılmamış topluluklar için benzer bir çözümden söz etmek saçmadır.

Tartışmasız gerçek, Kürtlere kendi kaderlerini tayin hakkının tanınmasıdır. Kürtler, bu haklarını Türkiye’yle birlikte olmak ve Türkiye’de yaşamak şeklinde kullanırlarsa, o zaman, bu birlikte yaşamanın demokratik yapısı oluşturulur, anadil eğitimi ile anadilde eğitim arasındaki ilişki ve farklılıklar bu temelde ele alınır. Ama Kürtler, aynı devlet kurma yönünde de iradelerini ifade edebilirler. Bu durumda zaten anadilde eğitim ya da anadili eğitimi konusunda tartışılacak bir şey yoktur, bu tümüyle Kürtlerin kendilerinin alacakları kararlara bağlıdır.

Biz, sadece şunları söylüyoruz:

Birinci olarak, Kürt ulusuna kaderini tayin hakkı tanınmamışken ve tanındığı koşullarda da Kürtlerin ne yönde karar alacakları bilinmezken, “anadilde eğitim hakkı”ndan söz etmek, ayrılmayı mutlaklaştırmak ve kaçınılmazlaştırmak amacından başka bir şeye hizmet etmez.

İkinci olarak, Kürt ulusuna kaderini tayin hakkı tanınmamışken ve tanındığı koşullarda Kürtlerin ne yönde karar alacakları bilinmezken, *anadil eğitimi* temelinde *Türkçenin* öğretilmesine yönelinmesi, sadece bir geçiş ve belirsizlik döneminde ortamı sakinleştirmekten başka bir anlama gelmez.

Üçüncüsü, Kürt ulusu kendi kaderini tayin hakkına sahip olmalıdır ve bu hakkı ayrılma yönünde kullandığında, zaten kendi anadilinde özgürce eğitim yapabilecektir.

Dördüncüsü, Kürt ulusu kendi kaderini tayin hakkına sahip olmalıdır ve bu hakkı birleşme yönünde kullandığında, anadil eğitimi ve bunun üzerinde yükselen genel eğitim planlanabilir. Bu eğitim, demokratik, laik ve bütünsel bir eğitim olacaktır.

Sorun, bu kadar yalındır.

Üç Çocuklu Ekonomi-Politika!

Üç çocukta ısrarlıyım, faydasını göreceksiniz

“Biz nüfusu ciddi manada artan bir ülkeyiz. Yunanistan’ın düştüğü oyunların içerisine düşmüyoruz. Ben de nüfusun artmasını savunan bir başbakanım. Üç çocukta ısrarlıyım. Yani bunun çok faydasının olduğunu, Allah uzun ömür versin, göreceksiniz ileride. Çünkü ekonomide bir numara, insandır. İnsan varsa her şey var. Eğer tüketim ekonomisi diyorsan insan var. Üretim ekonomisi diyorsan insan var. Verim ekonomisi diyorsan insan var. Yani insanın olmadığı yerde emek olmaz, üretim olmaz, istihdam olmaz. Bunlar ekonominin olmazsa olmazları.” (Tayyip Erdoğan, 19 Eylül 2009.)

Hemen baştan belirtelim, Tayyip Erdoğan’ın “üç çocuk” a ilişkin sözleri, AKP’nin ve sonuç olarak tüm şeriatçıların ekonomi anlayışını, ekonomi-politik bilgisini açıkça ortaya koymaktadır. Ne denli demagojik olduğu ise, tartışma götürmez. Yine de bu “ekonomi” anlayışını anlayabilmek de çok kolay değildir. Bunun için, tarikat ya da “ce-maate” gidip, “ulama” dan ya da “mürşit” sahibinden öğrenmek gerekir!

Her ne kadar “mürşit” ya da “ulema” değilsek de, yine de bu “üç çocuk ekonomi-politiği” anlatmaya çalışalım:

Buyrulduğu gibi, bu ekonomi-politik, her şeyin başına (üretim) ve sonuna (tüketim) insanı koyar. Yine Tayyip Erdoğan’ın da bu yurduğu gibi, insan, hem “bir numara”dır, hem üretendir, hem tüketendir, hem verimi artırandır. İnsan ise, insan topluluğundan oluşur. Bir topluluğun nüfusu ne kadar çok olursa, o kadar çok üretir, o kadar çok tüketir. Açık ki, 70 milyonluk Türkiye’nin ürettiği ve tükettiği ile 170 milyonluk Türkiye’nin üreteceği ve tüketiceği bir olamaz, çünkü nüfus artmıştır, arttığı için de üretim de, tüketim de artar.

İnsan bir kez ortaçağın karanlığında ya-

şamaya görsün, hemen her durumda kendisinin bu çağın üretim ilişkileri içinde yaşadığı düşünür. Üstelik “Batı”nın dünyasında değil, “İslamın nurlu ufuklarında” yaşadığını düşler. Üretimden pek anlamasa da, “Hz. Peygamber”den bildiği tüccarlık onun için sünnettir. Ve tüccar olarak bilir ki, bir ülke pazarında ne kadar çok nüfus varsa, o ülkeye o kadar mal satar. Üçe alır, beşe satar. Eh, tüccar denilen “fani” de, bunu “allah rızası” için yaparken (zekatını vermeyi ihmal etmezken), aynı zamanda bu ticaretten elde ettiği “helal” kârı cebe indirir!

Ama burada bir “tuhafılık” vardır! Üreten insandır, tüketen insandır, ama üçe alıp beşe satan tüccardır. Yani tüccar, üretenden üçe alır, tüketene beşe satar, aradaki ikiyi cebine atar. İnsanlar, yani üreten ve tüketen insanlar, bu ilişki içinde üçe üretip, üçlük tüketirler. Bunu yaparken de, her zaman tüccara iki lira haraç öderler. Eh, buna da şükür!

Ancak üç üretip, üç tüketen bir toplum, hiç bir zaman ekonomik olarak gelişemez, büyüyemez, üretimini ve tüketimini artırmaz. Sözcüğün tam anlamıyla, böyle bir toplum, eşek kuyruğu gibidir, ne uzar, ne kı-

salır. Böyle bir ekonominin büyük olmasının (büyümesinin değil) tek yolu vardır, nüfusun artması. Üretim ve tüketim üçten beşe çıkar, tüccarın kârı da, “allah bereket versin” ikiden üçe ya da dörde çıkar. İnsan başına hep aynı miktar üretip, hep aynı miktar tüketilirken, tüccar, artan her nüfusla birlikte kârını bir birim artırır.

İşte tek çocukla yetinen bir aile yapısına sahip ülkenin “büyük”lüğü ile üç çocuk yapan bir aile yapısına sahip ülkenin “büyük”lüğü, kaçınılmaz olarak farklıdır ve ikincisi birincisinden “büyük”tür!

Bu anlayış, kâr kaynağının, yani “helal para”nın kazanıldığı yerin ticaret olduğunu sanır. Ve artan nüfus sayesinde tüccar daha fazla mal satarak daha fazla zengin olur. (Ama “helal”inden zengin olur!)*

Bu ekonomi-politik (eğer buna ekonomi-politik demek olanaklıysa) açısından, ekonomik bunalımlar, ya olmaz ya da teğet geçer. Çünkü insanlar, ürettikleri kadar tüketirler, yani üretim-tüketim dengededir. Dengeyi bozan tek şey, tüccarların “helal” kârlarıdır.

Bir ülkenin insanları, üç üretip üç tüketirlerse (bu durumda üretimin genişlemesi sadece nüfusla olanaklıdır), tüccarın iki liralık kârının kaynağı nerededir? Ayrıca, insan, hem üreten, hem de tüketen olduğuna göre, üçe üretip, beşe almak için gerekli iki lirayı nereden bulacaktır? Özcesi, bizim “ehl-i müslüman” tüccarımızın kârının kaynağı nedir?

Ama ya gerçek dünya, gerçek üretim ve tüketim böyle değilse!

* Tarikatların ya da yeni adlarıyla “cemaat”lerin nasıl zenginleştiklerine ilişkin hıristiyanlık tarihinden küçük bir not: “Faiz alınması kiliseye yasaklanmıştı, ama sıkıntı ve darlık sırasında, para bulmak amacıyla mal-mülk satılması yasaklanmamıştı. Borcu alanın borcunu ödemesine kadar belli bir süre için güvence olarak, borcu verene mal ve mülkün devredilmesi de yasaklanmamış, alacaklıya parasından ayrı kalmasına ödül olarak, bu maldan serbestçe yararlanma hakkı tanınmıştı. ... Bizzat kilise, kiliseye bağlı topluluklar ve *pia corpora* [hayır kurumları] bu uygulamadan, özellikle haclı seferleri sırasında büyük çıkarlar sağlamışlardır. Böylece, ulusal servetin çok büyük bir kısmı, ‘ölü el’ denilen bir kurumun tasarrufuna geçmiş oldu; hele Yahudiler, bu gibi tefecilikle uğraşmaktan men edildikleri ve bu gibi gayrimenkul ipotekleri tasarruf etmenin saklanması olanaksız olduğu için, bu servet daha da büyüktü. ... Faiz üzerine konulan bu yasaklama olmasaydı, kilise ile manastırlar hiç bir zaman bu kadar büyük servet sahibi olamazlardı.” (J. G. Büsch, 1808.)

Örneğin, ya kârın kaynağı ticarete, yani üç alıp beşe satmada değil de, doğrudan üretimde ve üretim yapan insanın karşılığı ödenmemiş emeğinde ise ve bu karşılığı ödenmemiş emek, her durumda tüccarın kârının kaynağı ise, ne olacaktır?*

Bunu “önemsiz” bir ayrıntı olarak bir yana koyabiliriz. Zaten böylesi sözleri “komünistler” söyler! Bu yüzden kulak asmamak gerekir! Bunu geçelim!

Tüccar elde ettiği kâr ne yapacaktır?

Yanıtı basittir!

Tüccar, bu “helal” kârının bir bölümüyle (küçük bir bölümüyle) kendi geçimini sağlayacak, kalanını da daha fazla mal satılmak için daha fazla üretilmesi için kullanacaktır. Yani sanayici olacaktır. Artık sanayici olan tüccar (sanayici-tüccar), bir yandan artan nüfusa (üç çocuk) yeni istihdam sağlarken, aynı zamanda üretimi artıracak; üretim artacağı için daha fazla mal satacak; daha fazla mal sattıkça bunu üretime yatıracak... böyle “ilanihaye” sürer... En azından böyle olduğuna yemin edilir, böyle olacağına da iman edilir.

“Aaaa!” diyecektir biraz ekonomi öğrenmiş olan öğrenci, “ama bu bizim bildiğimiz kapitalizm değil mi?”

Evet, bu “klasik” kapitalizmdir. Sadece bizim “dini bütün” tüccarımız, artık mal alıp-satmaktan usanmış, sanayici olmuştur. Sanayici olurken, aynı zamanda tüccarlıktan öğrendiği tüm “kurnazlıklar”ı da kullanır. Ve bilir ki, bir pazarda bir mal ne kadar çoksa, o malın fiyatı o kadar düşüktür (arz-talep yasası denilen şey). Öyle ise, sanayici olan tüccarın üretimde çalıştırabileceği işçi sayısı ne kadar çok olursa, işçi ücretleri de o kadar düşük olacaktır. Ücretler ne kadar düşükse, maliyet o kadar azalacak, maliyet ne kadar azalırsa kâr o kadar artacaktır.

İşte “üç çocuklu ekonomi-politik”in tüm kerameti buradadır.

Sonuç olarak, “Yani bunun çok faydasının olduğunu, Allah uzun ömür versin, göreceksiniz ileride”!

** Şüphesiz, burada “emek” olarak ifade ettiğimiz, işçinin emek-gücüdür.

Manipülasyon ve Dezenformasyon

["Yalan söyleyin, mutlaka inanan çıkacaktır." (Göbels)]

Manipülasyon: Fr. *manipulation*, a. (I ince okunur) 1. **Yönlendirme**. 2. **Seçme, ekleme ve çıkarma yoluyla bilgileri değiştirme**. (TDK)

Dezenformasyon: Fr. *désinformation*. a. **Bilgi çarpıtma**. (TDK)

"... 21. yüzyılı 'informasyon' çağı olarak lanse eden emperyalist propaganda, aynı zamanda iletişim alanındaki gelişmeleri kullanarak, dünya çapında bir 'informasyon ağı' oluşturmuştur. 1991 yılındaki Körfez Savaşı'nda en açık biçimde uygulamaya sokulan CNN'in 'canlı' yayınları, emperyalizmin 'informasyon' çağının gereklerine en uygun bir aracı kamuoyunun karşısına çıkarılmıştır.

Emperyalizmin 'informasyon' konusundaki bakış açısı, tümüyle 'desinformasyon' anlayışına dayanmaktadır. Yani, kamuoyunun aydınlatılması, onların haber alma özgürlüğünün en geniş ölçekte gerçekleştirilmesi ile emperyalizmin uygulaması arasında temel bir karşıtlık vardır. Emperyalizm, kamuoyunun aydınlatılmasına yönelik 'informasyon' yerine, kamuoyunun koşullandırılmasına yönelik 'desinformasyon'u esas almıştır.

Emperyalizmin 'desinformasyon' politikası, olay ve olgulara ilişkin bilgilerin (informasyonların) kamuoyuna aktarılmadan önce **denetlenmesi** ve **yeniden düzenlenmesi** şeklindedir. Eğer mevcut olay ve olgulara ilişkin bilgilerle, istenilen doğrultuda bir kamuoyunun oluşturulması olanaklı değilse, bu bilgilerin yeniden **kurgulanması**, kamuoyunun 'sağlıklı bilgi alabilmesi' açısından 'gerekli' görülmektedir.

Kısacası, 'desinformasyon', emperyalist basın ve yayın organları kullanılarak, istenilen konularda belirli bir kamuoyunun oluşturulması amacıyla olayların ve olguların bilinçli olarak değiştirilmesi demektir. Bunun en temel unsurları ise, haberin **kurgulanması** ve **abartılmasıdır**." (*Kurtuluş Cephesi*, Sayı: 49, Mayıs-Haziran 1999.)

I

25 Eylül 2009 – *ntvmsnbc* ve tüm gazeteler Türkiye 2050'de "devler ligi"ne girecek

Yatırım bankası Goldman Sachs, Türkiye'nin 2050'de dünyanın dokuz, Avrupa'nın üçüncü büyük ekonomisi olabileceğini belirtti. Kuruluşa göre, kişi başı gelir de 60 bin dolara çıkacak.

Goldman Sachs'a göre, Türkiye'nin gayri safi yurtiçi hasıla büyüklüğü 2050'de 6 trilyon dolara ulaşacak. 2008 sonu itibarıyla 730 milyon dolar olan milli gelirin yaklaşık 10 kat artacağı öngörülmüyor. Kuruluşun projeksiyonuna göre Türkiye 2050'de Japonya, Almanya ve Fransa'yı geçerek dünyanın dokuzuncu büyük ekonomisi olacak. Türkiye şu anda dünyanın 17. büyük, Avrupa'nın sekizinci büyük ekonomisi konumunda.

Goldman'ın öngörüsüne göre 2050'de en büyük 10 ekonomi sıralamasında taşlar yerinden oynayacak. İlk üç sırayı Çin, ABD ve Hindistan alacak. Onları Brezilya, Rusya, Endonezya, Meksika, İngiltere, Türkiye ve Japonya takip edecek. Fransa, Almanya ve Kanada ilk 10 ekonomi dışında kalacak.

26 Ağustos 2009 – Tayyip Erdoğan

"Tabii ki hedefimize ulaşmak için kendimize bir takvim belirledik. İnşallah 2023, Türkiye'nin dünyada ilk 10 ülke arasına girme hedefidir. Göreve geldiğimizde dünya ekonomileri arasında 26. sıradayken bugün 17. sıradayız."

16 Mart 2009 – Tayyip Erdoğan

"Hiç şahit olmadığımız olayları bize yaşattılar, ama biz bunu hamdolsun tersine çevirdik. Bu-

gün Türkiye dünyanın en büyük 26. ekonomisiyken bizim dönemimizde 17. sıraya çıktı. Avrupa'nın 6. büyük ekonomisi olduk, hamdolsun... Bu ülkeyi dünyanın ilk 10 büyük ekonomisi arasında görmek istiyoruz. İnşallah bunu da başaracağız. 1 trilyon dolar GSYİH istiyoruz. İnşallah bunu da başaracağız. 500 milyar dolar ihracat istiyoruz. İnşallah bunu da başaracağız.”

29 Temmuz 2008 – Taraf

2050'de “küresel yıldızlar” değişecek

Dünyanın 12 en büyük ekonomisi arasında, Türkiye dokuzuncu sırada yer alırken, 2050 yılında, Japonya, Fransa, Almanya, İtalya ve Kanada gibi sanayileşmiş ülkeler Türkiye'yi geriden takip edecek. Halen 660 milyar dolarlık milli gelire sahip Türkiye'nin, ilk aşamada 1 trilyon dolar, daha sonra da altı trilyon dolar ile bugünün 9-10 katı büyüklüğündeki milli gelir düzeyini yakalayacağı ifade ediliyor. Türkiye'nin, kişi başına milli geliri ise 2024 yılına kadar, 20 bin ile 25 bin dolara ve 2050 yılında da 60-65 bin dolar düzeyine çıkacak.

28 Temmuz 2008 – *cnntürk*

Türkiye 2050'de 9'uncu büyük ekonomisi olacak

Türkiye, 2050 yılında, dünyanın 9'uncu büyük ekonomisi olacak. Goldman Sachs'ın tahminlerine göre, 2050 yılında, Japonya, Fransa, Almanya, İtalya ve Kanada gibi sanayileşmiş ülkeleri (G7) geçecek olan Türkiye'nin, milli geliri 6 trilyon doları aşacak.

14 Temmuz 2007 – *Business Week*

Goldman Sachs'ın Rüyası

Ünlü yatırım bankası Goldman Sachs'ın Türkiye projeksiyonuna göre Türkiye ekonomisi, 2050 yılında tam 10 kat büyüyerek 4 trilyon dolara ulaşacak.

II

26 Ağustos 2009 – *Milliyet*

TÜBİTAK'tan müthiş bir proje daha

TÜBİTAK, fare sütünde, özellikle kanser tedavisinde kullanılan insana ait ‘interferon gamma’ isimli bir protein üretti. “Türk malı buzul ayısı” adı verilen dünyanın donmaya dirençli fare geliştirerek adlarını duyuran TÜBİTAK araştırmacıları, transgenik farelerin sütlerinde hücrelerin kontrolsüz bölünmesini önleyen ve özellikle kanser tedavisinde kullanılan insana ait “interferon gamma” isimli bir protein üretti. TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi (MAM) Gen Mühendisliği ve Biyoteknoloji Enstitüsü Transgen ve Deneysel Hayvanları Laboratuvarı Sorumlusu Başuzman araştırmacılarından Doç. Dr. Haydar Bağış, “Böylece bu proteinlerin kanser tedavisinde daha bol, saf ve sağlığa uygun ve ucuz üretilmesinin de önü açıldı. Çünkü günde çok az süt elde edilebilen fareler yerine günde litrelerce süt alınabilen çiftlik hayvanlarına da uygulanabilir bir yöntem ortaya çıkarılmış oldu.” Doç. Dr. Haydar Bağış, bu çalışmadan elde edilen sonuç ve bulguların günde litrelerce süt alınabilen transgenik çiftlik hayvanlarının üretiminde kullanılabilmesi için Türkiye’de yasal düzenlemelerin yapılması gerektiğini de bildirdi.

3 Eylül 2009 – *Tüm gazeteler*

TÜBİTAK Ulusal Elektronik ve Kriptoloji Araştırma Enstitüsü (UEKAE) tarafından geliştirilen ve NATO Askeri Komitesi tarafından onaylanmış alanındaki tek ürün olan Kriptolu USB Bellek “SIR” tanıtıldı.

10 Ağustos 2009 – *Milliyet*

TÜBİTAK'tan müthiş buluş

TÜBİTAK, kimyasal silahların etkisini tehlikesiz hale getiren yüksek temizleme gücüne sahip malzeme geliştirdi.

TÜBİTAK Marmara Araştırma Merkezi (MAM) Malzeme Enstitüsü Müdürü Doç. Dr. Tarık Baykara, “Kimyasal silahı absorbe edecek, etkisini azaltacak ve bertaraf edecek etken maddelerin stokta her zaman için bulunması gerekliliği, bu ürünle askeri ve sivil savunma birimlerinin kimyasal silaha karşı önlem alma gerekliliğinin sağlanmasında önemli bir adım atılmış olmaktadır.

31 Temmuz 2009 – *Radikal*

TÜBİTAK “Görünmezlik Pelerini” Teknolojisini Üretti

Bilkent Üniversitesi Nano Teknoloji Merkezi Başkanı Prof. Dr. Ekmel Özbay'ın başkanlığını yürüttüğü projede doktora öğrencisi Atila Özgür Çakmak tarafından geliştirilen “görünmezlik pelerini” teknolojisi, askeri araçların üzerine kaplanacak bir meta malzeme sayesinde istenilen frekans bandında, tankların, hatta havadaki uçakların görünmezliğine olanak sağlıyor.

10 Mart 2009 – *Gazeteler*

İdeoloji bilime el koydu, Darwin sansürlendi!

TÜBİTAK, dünyanın tartışacağı bilim adamlarının inanamayacağı bir icraata imza attı. TÜBİTAK, Evrim Teorisi'nin sahibi Darwin'e sansür koydu. Mart ayında Bilim ve Teknik Dergisi'nin kapağı son anda değişti. Dergideki Darwin'le ilgili 15 sayfa da atıldı. Kapağı hazırlayan derginin genel yayın yönetmeni Çiğdem Atakuman da görevden alındı.

Manipülasyona, yani insanların “güdülenmesi”ne ve dezenformasyona, yani insanlara bilerek çarpıtılmış, kurgulanmış bilgi iletilmesine ilişkin, bugünden düne doğru tarih sırasıyla verdiğimiz iki örnekten ikincisi, yani TÜBİTAK'la ilgili olan “müthiş buluş”, “müthiş bir proje daha” haberlerinin çarpıtılmış olup olmadığı, yani dezenformasyon amacı çok da önemli değildir. Asıl amaç, şeriatçıların, özellikle de Fettullah Gülen “cemaatinin ilim adamları”nın eline geçen TÜBİTAK'ın ne kadar da iyi çalıştığını, sürekli “müthiş buluşlar”da bulunduğunu göstermektir. Özellikle Mart ayında Darwin'in sansürlenmesiyle “cemaat ilim adamları”nın TÜBİTAK'ı kesinkes ele geçirdiklerinin herkeşçe görünür ve bilinir olmasından sonra, bu amaca yönelik olarak “medyaya servis yapılan” haberlerde belirgin bir artış olmuştur.

Her ne kadar TÜBİTAK'ı “fetheden” “cemaat alimleri”nin “ilmi vasıfları”, Adnan “hoca”nın “ilmi vasfı”ndan çok fazla değilse de, “feth edilmesi” mutlak olarak hedeflenmiş bir kurumun “fethi” gerçekleştirilmiştir. Bu “fetih”, basit biçimde bir kamu kuruluşunun daha şeriatçılar tarafından ele geçirilmesinden ibaret değildir. TÜBİTAK'ın önemi, Erbakan'ın ünlü “ağır sanayi hamlesi” çerçevesinde “kendi motorunu üreten Türkiye” demagojisinden kaynaklanır ve tarihi 1950'lerdeki Gümüş Motor olayına dayanır. Hemen her zaman Erbakan ve “milli görüş”, hemen her zaman TÜBİTAK'ı denetime almaya çalışmıştır. Anımsanacağı gibi (şüphesiz anımsayan pek kimse çıkmayacağı için “anımsanmayacağı gibi” denilmesi gerekiyorsa da, “sözün gelişi”), 1975'te kurulan I. MC hükümetinde TÜBİTAK Erbakan'a bağlanmıştı ve Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı MSP'ye aitti.

“Milli görüş”ün, yani şeriatçı kesimlerin TÜBİTAK'a olan “ilgisi” eski olduğu kadar, çok da yoğundur. Bunun temel nedeni, TÜBİTAK'ın küçük ve orta ölçekli işletmeler için karşılıksız “Ar-Ge” (Araştırma-Geliştirme) hizmetleri ve teknoloji desteği vermesidir. Bu nedenle, özellikle tekelleşmemiş

orta sermaye kesimleri için TÜBİTAK yaşamsal öneme sahiptir. TÜBİTAK'ın şeriatçı “alimler”e sağlayacağı istihdam olanağı bunun yanında fazlaca önemli değildir.

Böylece TÜBİTAK'ın “feth”ine yönelik Erbakan'la başlayan süreç, AKP'nin 2008 yılında yaptığı yasa değişikliğiyle gerçek bir “fetih” haline dönüşmüştür. Bunun anlamı ise, artık her türlü spekülasyon ve bilimsel olmayan (dolayısıyla dinsel) bilgi ve araştırmaların TÜBİTAK bünyesinde ve TÜBİTAK adıyla sunulabileceğidir.

İşte bu nedenle, son dönemde TÜBİTAK'ın ne kadar “çok” çalıştığına ve ne kadar “çok” buluş yaptığına ilişkin haberler “servis” edilerek bunun üstü örtülmeye çalışılmaktadır.

Birinci manipülasyon ve dezenformasyon örneğine dönersek, burada, *Goldman Sachs*'ın dünya ekonomisine ilişkin değişik zamanlarda yaptığı “projeksiyonlar” aracılığıyla Tayyip Erdoğan ve mehteran takımının ne kadar başarılı olduğu gösterilmeye çalışılmaktadır.

Burada yapılan dezenformasyon, özel olarak bir bilginin çarpıtılmasına dayanmaz. Bunun yerine, eski bir haber, sanki yeni bir habermişçesine kamuoyuna “pompalanmaktadır”. *Goldman Sachs*'ın 2003 yılında yaptığı ve 2007 yılında genişlettiği 2050 yılına ilişkin “projeksiyonlar”, 2007 yazında *Business Week* tarafından “Goldman Sach'ın Rüyası” başlığı ile duyurulmuşken, her yaz, aynı haber “medya”ya “servis” edilmiştir. Aynı “bayat” haberin son “servisi” ise, Tayyip Erdoğan'ın G-20 “zirvesi”ne gitmesine denk getirilmiştir. Dünya ekonomik bunalımının Türkiye'yi “teğet” geçtiği iddiasına karşın, Türkiye ekonomisinin dünya ekonomileri arasında en fazla küçülen ekonomi olduğu gerçeği, bir biçimde bu “bayat haber”le karartılmaya çalışılmaktadır.

Diğer taraftan, GSMH'nın halk tarafından “teknik” olarak bilinmeyeceği varsayımıyla ve TÜİK'in “katkılarıyla”, iki yıl içinde GSMH'nın bir trilyon doları aştığına ilişkin veriler açıklanarak AKP iktidarının ne kadar “başarılı” olduğu cümle aleme ilan edile-

cektir.

TÜİK verilerine göre, 2008 yılı itibariyle Türkiye'nin GSMH'si, **cari fiyatlarla** 741 milyar dolardır (1998 bazlı). Buna göre, Türkiye ekonomisi 2001 krizinden 2008 yılına kadar, yıllık ortalama %21 büyümüştür. Ancak aynı dönemde GSMH, **sabit fiyatlarla** (1998 fiyatlarıyla), yıllık olarak ortalama %5,8 büyümüştür.

Bu cari büyüme oranına göre, GSMH, 2010'da bir trilyon doları aşacaktır, en azından dünya ekonomik bunalımı olmasaydı, aşacaktı. (Artık 2011 ya da 2012'de aşacaktır!)

Görüldüğü gibi, TÜİK verilerine göre **cari fiyatlarla** GSMH'nın 2010'da bir trilyon doları aşacağı neredeyse bir kaç yıldır bilinirken, 2009 yılında Tayyip Erdoğan, "1 trilyon dolar GSYİH istiyoruz. İnşallah bunu da başaracağız" diye böbürlenebilmektedir.

Şüphesiz tüm bunların bir de "bedeli" vardır. "Bedel", her şeyden önce böyle ya da öyle bir GSMH büyümesi sağlanabilmesi için, belli bir **yatırımın** yapılması ve yatırım yapılabilmesi için de, belli bir **kaynak** olması gerekir. Bu kaynak da, herkesin bilebileceği gibi, dış ve iç borçlanmadır.

2008 sonu itibariyle, Türkiye'nin dış borç toplamı 299 milyar dolardır. Bunun 106 milyar doları kamuya, 193 milyar doları özel sektöre aittir. Yine 2008 sonu itibariyle iç borç toplamı 182 milyar dolardır.

Böylece toplam 481 milyar dolar iç ve dış borç yüküyle ve üstelik cari fiyatlarla GSMH 741 milyar dolara çıkartılabilmektedir. Dahası, bu GSMH artışı, ağırlıklı olarak ithalattaki artışa dayanmaktadır.

İşte bu, ekonominin "teknik" bilgilerini halkın bilmeyeceği ve bilemeyeceği varsayımıyla bir **manipülasyon planı** ya da "stratejisi" oluşturulmuştur.

Bu planın amacı ya da "stratejik hedefi", yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, AKP iktidarının "çok başarılı" olduğunu göstermektir. Hamasi söylemle, AKP, ne kadar kendi cebini dolduruyorsa da, "helal olsun yapıyorlar" olacaktır. Ve yine "medyatik" dille söylersek, AKP, kendi "çitasını" kendisi belirlemektedir; "çıtayı yükselterek", "hedef 1

trilyon dolar GSMH!" yapılı.

"Çıta" 1 trilyon dolar GSMH olduğundan, eğer AKP bu "çıtayı" geçerse "çok başarılı", geçemezse "başarısız" olacaktır ve üstelik bunu kendisi cümle aleme ilan etmektedir! ("Kasımpaşalı", "delikanlı" başbakan imajı!)

Yukarıda yine ifade ettiğimiz gibi, 2008 yılı itibariyle GSMH, cari fiyatlarla **741 milyar dolardır*** ve cari fiyatlarla yıllık büyüme oranı %21'dir. GSMH, bu ortalama büyümeyle, 2009'da 897 milyar dolar ve 2010'da **1.085 milyar dolar**, yani **1 trilyon 85 milyar dolar** olacaktır. Kısacası "yükselen çıta"ya rağmen "hedefe" ulaşılmıştır! AKP başarılıdır, öyle ise "yola devam"!

Bu manipülasyon, ister istemez halkın (ve özellikle de küçük-burjuvazinin "yüksek" eğitim görmüş kesimlerinin) kolayca inanacağı ve kabul edeceği "bir şeyler" in üstünde yükselmelidir. Bu "şey", *Goldman Sachs*'ın 2050 yılına yönelik projeksiyonudur. Üstelik bu projeksiyona göre 2020'lerde ulaşılacak "hedef"e, yani 1 trilyon dolarlık GSMH'ya, AKP sayesinde 2010'da ulaşılmış olacaktır! Ne müthiş bir başarı!

AKP iktidarının bu manipülasyon stratejisi, açıktır ki, geçmiş dönemdeki tüm düzen partilerinin (Demirel başta) propagandalarından çok daha fazla "düşünülmüş" bir stratejidir. Bu strateji, CIA'nın "karşı-ayaklanma stratejisi"yle, yani kontra-gerilla stratejisiyle hem mantıksal olarak, hem de kullanılan araçlar açısından büyük benzerliğe sahiptir. Bu açıdan da, "uzmanlar" tarafından oluşturulduğu açıkça ifade edilebilir.

Bütün bunların, bu manipülasyonların ve dezenformasyonların böylesine yaygın, böylesine planlı, böylesine kolayca yapılabiliyor olmasının tek nedeni, halkın "aptallığı" değil, bu durumu, bu gerçekleri halka açıklamayan, açıklayamayan ve açıklamaya gücü olmayan "sol"dur, devrimcilerdir.

Devrimcilerin görevi, her türlü mücadele aracını diyalektik bir bütünlük içinde kullanarak, bu ve benzeri siyasal gerçekleri, planlı ve sistemli olarak halka açıklamaktır.

* 741 milyar dolar, yani 950 milyar liradır. Bu, bir dolar=1,28 lira olan kur üzerinden hesaplanmıştır. Dolar/TL paritesinin 1,50 olduğu durumda, yani bugünkü gibi olduğunda, 2008 yılına ilişkin GSMH, 633 milyar dolara inmektedir.

İnternet Adresi:

www.kurtuluscephesi.com
www.kurtuluscephesi.org
www.kurtuluscephesi.net

E-Posta Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org
erisyayinlari@kurtuluscephesi.org

- MAHİR ÇAYAN: **KESİNTİSİZ DEVRİM I**
MAHİR ÇAYAN: **KESİNTİSİZ DEVRİM II-III**
İLKER AKMAN: **MEVCUT DURUM VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ**
*** **TÜRKİYE DEVRİMİNİN ACİL SORUNLARI-I**
*** **OLİGARŞİ NEDİR?**
*** **MARKSİZM-LENİNİZM BİR DOĞMA DEĞİL, EYLEM KILAVUZUDUR-III**
*** **THKP-C/HDÖ VE 15 YIL**
*** **POLİTİKLEŞMİŞ ASKERİ SAVAŞ STRATEJİSİ VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ**
*** **GRAMSCİ ÜZERİNE**
*** **REVİZYONİZMİN REVİZYONU**
*** **ULUSAL SORUN ÜZERİNE**
*** **“BDS”:** BİR PRAGMATİK SAPMA
*** **“YENİ” OPORTÜNİZM ÜZERİNE**
*** **ZAFER BİZİM OLACAKTIR!** [Ankara Davası Savunması]
*** **DEVİRİM PROGRAMLARI**
*** **RUS DEVRİMİNDEN ÇIKAN DERSLER**
*** **ESKİ BİR GERİLLANIN “EMEK”İ**
*** **PASS VE “YENİ ÇÖZÜM”ÜN FIRSATÇILIĞI**

DEVİRİMCİ MARŞLAR VE EZGİLER

- DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM** [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-I]
DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM II [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-III]
LAİKLİK VE ŞERİATÇILIK ÜZERİNE [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-II]
TARİHTE, GÜNÜMÜZDE VE DEVRİMCİ MÜCADELEDE KADINLAR

